

Allmän kulturverksamhet

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet motioner som väckts under allmänna motionstiden vid 2000/01 och 2001/02 års riksmöten. Motionsyrkandena rör Kulturrådets bidragsfördelning m.m., principer för medelsfördelning, sponsring, statligt stöd till vissa kulturprojekt, kulturens betydelse för regional och lokal utveckling och för människors livskvalitet, utbyggnad av tjänsterna som länskonstnär, amatörkulturen och studieförbunden, olika internationella frågor som rör kulturen, jämställdhet inom kulturområdet, minoriteters kultur, funktionshindrades delaktighet i kulturen samt kulturell påverkan på attityder till HBT-personer.

Samtliga motionsyrkanden avstyrks av utskottet.

I betänkandet finns 28 reservationer och 5 särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Utskottets överväganden	9
Kulturrådets bidragsfördelning m.m.....	9
Principer för medelsfördelning m.m.....	12
Sponsring.....	14
Stöd till vissa projekt.....	15
Regionalpolitik m.m.....	18
Länskonstnärer	19
Amatörkultur	20
Internationella frågor	22
Livskvalitet.....	25
Jämställdhet.....	26
Minoriteters kultur m.m.....	28
Funktionshindrade och kulturen	31
Kulturell påverkan på attityder	31
Reservationer.....	33
1. Utredning om effekten av den kulturpolitiska bidragsgivningen (punkt 1), (v).....	33
2. Kompetensutveckling för ansvariga på regional och lokal nivå (punkt 2), (v).....	33
3. Tidpunkten för bidragsbesked (punkt 3), (v, c)	34
4. Fleråriga projektbidrag (punkt 4), (c, mp)	34
5. Bidrag till enskilda projekt (punkt 5), (c, mp)	35
6. Bidragsvillkor om laglydighet (punkt 6), (m).....	35
7. Ökad upphandling inom kultursektorn m.m. (punkt 9), (m).....	36
8. Sponsring (punkt 10), (v).....	37
9. Sponsring (punkt 10), (kd).....	37
10. Kulturcentrum i Boåsberget i Karlskoga (punkt 11), (1 v)	38
11. Ett monument över den svenska soldaten i fredens och frihetens tjänst (punkt 16), (1 m)	38
12. Kultur- och fritidspolitik på landsbygden (punkt 19), (fp)	39
13. Utbyggnad av verksamheten med länskonstnärer (punkt 20), (v)	39
14. Utredning om amatörkulturen och studieförbunden (punkt 21), (v).....	40
15. Ökning av stödet till amatörkulturens organisationer (punkt 22), (c, mp).....	41
16. Internationellt kulturellt musikutbyte (punkt 23), (kd)	41
17. Svenska institutets ställning (punkt 25), (mp)	42
18. Uttalande om de nordiska ländernas kulturella relationer (punkt 26), (mp).....	42
19. Kulturens betydelse vid exportsatsningar (punkt 28), (fp).....	42

20. Svensk-isländska samarbetsfonden (punkt 29), (c, fp, mp).....	43
21. Torsby finnkulturcentrum (punkt 30), (1 kd)	43
22. Kulturens betydelse för livskvalitet (punkt 31), (c).....	44
23. Statistik som belyser kvinnors och mäns situation inom kulturområdet (punkt 32), (v).....	45
24. Köns- och maktstrukturen inom kulturområdet m.m. (punkt 33), (v)	45
25. Riktade insatser för att främja kvinnors situation på kulturområdet (punkt 34), (mp).....	46
26. Ett samiskt kulturcentrum i Stockholm (punkt 36), (mp).....	47
27. Grekiskt kulturcentrum, m.m. (punkt 38), (v)	47
28. Funktionshindrade och kulturen (punkt 39), (m).....	48
Särskilda yttranden.....	49
1. Ökad upphandling inom kultursektorn m.m. (punkt 9), (m).....	49
2. Ökning av stödet till amatörkulturens organisationer (punkt 22), (kd)	49
3. Internationellt kulturutbyte inom teatern och dansen (punkt 27), (v)	49
4. Grekiskt kulturcentrum, m.m. (punkt 38), (fp).....	50
5. Funktionshindrade och kulturen (punkt 39), (fp)	50
Förteckning över behandlade förslag	51
Motioner från allmänna motionstiden 2000	51
Motioner från allmänna motionstiden 2001	54

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Kulturrådets bidragsfördelning m.m.

1. Utredning om effekten av den kulturpolitiska bidragsgivningen

Riksdagen avslår motion 2000/01:Kr292 yrkande 4.

Reservation 1 (v)

2. Kompetensutveckling för ansvariga på regional och lokal nivå

Riksdagen avslår motion 2000/01:Kr292 yrkande 7.

Reservation 2 (v)

3. Tidpunkten för bidragsbesked

Riksdagen avslår motion 2000/01:Kr293 yrkande 5.

Reservation 3 (v, c)

4. Fleråriga projektbidrag

Riksdagen avslår motion 2000/01:N383 yrkande 29.

Reservation 4 (c, mp)

5. Bidrag till enskilda projekt

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr422 yrkande 5.

Reservation 5 (c, mp)

6. Bidragsvillkor om laglydighet

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr299.

Reservation 6 (m)

Principer för medelsfördelning m.m.

7. Ökad konkurrens vid fördelning av kulturbidrag

Riksdagen avslår motion 2000/01:Kr295.

8. Enskildas påverkan på kulturanslagen

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr261.

9. Ökad upphandling inom kultursektorn m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Kr296, 2001/02:Kr215 yrkande 3 och 2001/02:Kr344.

Reservation 7 (m)

*Sponsring***10. Sponsring**

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Kr292 yrkande 8, 2001/02:Kr416 yrkande 1 och 2001/02:Kr422 yrkande 67.

Reservation 8 (v)

Reservation 9 (kd)

*Stöd till vissa projekt***11. Kulturcentrum i Boåsberget i Karlskoga**

Riksdagen avslår motion 2000/01:Kr298.

Reservation 10 (1 v)

12. Kultur- och kunskapscentrum kring Carl von Linnés gärning

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr389.

13. Kulturellt utvecklingscentrum i västra Värmland

Riksdagen avslår motion 2000/01:Kr302.

14. Nationalkommitté för Birgittajubileet

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Kr246 och 2000/01:Kr301.

15. Firandet av 200 år av fred

Riksdagen avslår motion 2000/01:K331.

16. Ett monument över den svenska soldaten i fredens och frihetens tjänst

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr229.

Reservation 11 (1 m)

*Regionalpolitik m.m.***17. Kultur som tillväxtfaktor**

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr324.

18. Regionalpolitiska hänsyn vid fördelningen av kulturanslag

Riksdagen avslår motion 2000/01:Kr297.

19. Kultur- och fritidspolitik på landsbygden

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:N268 yrkande 22, 2000/01:N325 yrkande 25 och 2001/02:N262 yrkande 17.

Reservation 12 (fp)

*Länskonstnärer***20. Utbyggnad av verksamheten med länskonstnärer**

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Kr344 yrkande 4, 2001/02:Kr309 yrkande 6 och 2001/02:Kr342 yrkande 5.

Reservation 13 (v)

*Amatörkultur***21. Utredning om amatörkulturen och studieförbunden**

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Kr293 yrkande 1, 2000/01:Kr701 yrkande 33 i denna del och 2001/02:Kr422 yrkande 56.

Reservation 14 (v)

22. Ökning av stödet till amatörkulturens organisationer

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Kr701 yrkande 33 i denna del, 2001/02:Kr414 yrkande 3 och 2001/02:Kr422 yrkande 57.

Reservation 15 (c, mp)

*Internationella frågor***23. Internationellt kulturellt musikutbyte**

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Kr345 yrkande 19 och 2001/02:Kr418 yrkande 4.

Reservation 16 (kd)

24. Bidrag till internationellt kulturellt utbyte

Riksdagen avslår motion 2000/01:Kr701 yrkande 10.

25. Svenska institutets ställning

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Kr701 yrkande 30 och 2001/02:Kr422 yrkande 7.

Reservation 17 (mp)

26. Uttalande om de nordiska ländernas kulturella relationer

Riksdagen avslår motion 2000/01:Kr701 yrkande 16.

Reservation 18 (mp)

27. Internationellt kulturutbyte inom teatern och dansen

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr348 yrkande 5 och 2001/02:Kr352 yrkande 13.

28. Kulturens betydelse vid exportsatsningar

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Kr346 yrkande 27 och 2001/02:Kr419 yrkande 26.

Reservation 19 (fp)

29. Svensk-isländska samarbetsfonden

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr262 och 2001/02:Kr346.

Reservation 20 (c, fp, mp)

30. Torsby finnkulturcentrum

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr275.

Reservation 21 (1 kd)

*Livskvalitet***31. Kulturens betydelse för livskvalitet**

Riksdagen avslår motion 2000/01:So358 yrkande 6.

Reservation 22 (c)

*Jämställdhet***32. Statistik som belyser kvinnors och mäns situation inom kulturområdet**

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Kr292 yrkandena 5 och 6 samt 2000/01:Kr526 yrkande 2.

Reservation 23 (v)

33. Könns- och maktstrukturen inom kulturområdet m.m.

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr342 yrkandena 6 och 7.

Reservation 24 (v)

34. Riktade insatser för att främja kvinnors situation på kulturområdet

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Kr701 yrkande 9 och 2001/02:Kr422 yrkande 20.

Reservation 25 (mp)

35. En fond för ett kvinnokulturhus

Riksdagen avslår motion 2000/01:Kr513.

*Minoriteters kultur m.m.***36. Ett samiskt kulturcentrum i Stockholm**

Riksdagen avslår motion 2000/01:K378 yrkande 8.

Reservation 26 (mp)

37. Ett internationellt romskt forskningsinstitut

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr303.

38. Grekiskt kulturcentrum, m.m.

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr347.

Reservation 27 (v)

*Funktionshindrade och kulturen***39. Funktionshindrade och kulturen**

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Kr235 yrkande 11 och 2001/02:Kr205 yrkande 15.

Reservation 28 (m)

*Kulturell påverkan på attityder***40. Kulturaktiviteter för att påverka attityder till HBT-personer**

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Ju724 yrkande 23 och 2001/02:L371 yrkande 40.

Stockholm den 21 mars 2002

På kulturutskottets vägnar

Inger Davidson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Inger Davidson (kd), Åke Gustavsson (s), Elisabeth Fleetwood (m), Agneta Ringman (s), Annika Nilsson (s), Charlotta L Bjälkebring (v), Lennart Fridén (m), Jan Backman (m), Paavo Vallius (s), Lars Wegendal (s), Peter Pedersen (v), Dan Kihlström (kd), Roy Hansson (m), Ewa Larsson (mp), Birgitta Sellén (c), Ana Maria Narti (fp) och Hillevi Larsson (s).

Utskottets överväganden

Kulturrådets bidragsfördelning m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionerna om

- utredning om effekten av den kulturpolitiska bidragsgivningen, *jämför reservation 1 (v)*,
- kompetensutveckling för ansvariga på regional och lokal nivå, *jämför reservation 2 (v)*,
- tidpunkten för bidragsbesked, *jämför reservation 3 (v, c)*,
- fleråriga projektbidrag, *jämför reservation 4 (c, mp)*,
- bidrag till enskilda projekt, *jämför reservation 5 (c, mp)* och
- bidragsvillkor om laglydighet, *jämför reservation 6 (m)*.

Motionerna

Enligt motion 2000/01:Kr292 (v) yrkande 4 bör en *utredning* göras, lämpligen av oberoende forskare, om vad som i motionen benämns ”*verkningsgraden*” av de bidragsmedel som Kulturrådet fördelar. Därmed menas vart medlen tar vägen, i vilka former de används, hur de når konsumenterna och vad och hur mycket konsumenterna får för bidragen till olika delar av kulturområdet. Motionärerna föreslår att en analys bör göras av den obalans som de anser finns i systemet. I analysen bör även de idéburna publikorganisationernas och frivilligorganisationernas insatser värderas.

I samma motion yrkas att regeringen skall uppmärksammas på behovet av en över åren återkommande *kompetensutveckling* för politiker och andra beslutsfattare på lokal och regional nivå och på behovet av erfarenhetsutbyte mellan nivåerna inom kulturpolitiken. Kulturrådet bör få ett uppdrag att genomföra sådan utbildning (yrkande 7).

Enligt motion 2000/01:Kr293 (v) yrkande 5 bör riksdagen göra ett tillkännagivande för regeringen om en utredning om kulturföreningars och fria gruppers behov av att få *besked om bidrag* minst sex månader före början på en verksamhetsperiod.

Statens kulturråds *bidrag till olika kulturprojekt* bör enligt motion 2000/01:N383 (mp) yrkande 29 vara *två- eller treåriga* och inte, som nu, ettåriga. På detta sätt vill motionärerna skapa arbetsro åt kulturarbetarna.

Enligt motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 5 bör riksdagen uttala att *enskilda projekt* bör vara bidragsberättigade inom anslag som Kulturrådet fördelar.

Tilldelningen av statliga kulturbidrag bör enligt motion 2001/02:Kr299 (m) åtföljas av *villkor om laglydighet*, som utformats i någon form av avtal där bidragsmottagaren förbinder sig att följa lagar och gällande bestämmelser.

Utskottets ställningstagande

Då det gäller förslaget i motion 2000/01:Kr292 (v) yrkande 4 om en *utredning om effekten av den kulturpolitiska bidragsfördelningen* vill utskottet anföra följande.

En övergripande analys och utvärdering av tjugo års kulturpolitik gjordes i Kulturutredningens stora slutbetänkande Kulturpolitikens inriktning (SOU 1995:84) och utredningens utvärderingsrapport med tabellbilaga (SOU 1995:85). Särskilda utredningar gjordes dessförinnan dels om museer redovisad i betänkandet Minne och bildning. Museernas uppdrag och organisation (SOU 1994:51), dels om teater redovisad i betänkandet Teaterns roller (SOU 1994:52). På grundval av utredningarna lämnade regeringen förslag till riksdagen år 1996 om nationella mål för kulturpolitiken och redovisade den inriktning som kulturpolitiken avsågs få under kommande år (prop. 1996/97:3, bet. 1996/97:KrU1, rskr. 1996/97:129). I den kulturpolitiska propositionen gavs Kulturrådet det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering inom sitt verksamhetsområde. Kulturrådet har under följande år kontinuerligt och systematiskt arbetat med att göra redovisningar och analyser av delområde efter delområde i förhållande till de nationella kulturpolitiska målen och uppsatta mål för myndigheter och bidragsgivning. Dessa redovisningar och analyser läggs till grund för resultatredovisning till regeringen och förslag till ändringar inom den förda kulturpolitiken. De större områdesanalyserna publiceras i Kulturrådets rapportserie.

När statliga liksom andra resurser är begränsade är det särskilt viktigt att utvärdera om de statliga insatserna fördelas och utnyttjas på bästa sätt såväl inom som utom kulturinstitutionerna för att målen, t.ex. om tillgänglighet och delaktighet skall kunna uppnås. Knapphet på medel ställer också stora krav på de bidragsfördelande instanserna att göra svåra avvägningar och prioriteringar, vilka bör kunna grundas på tillförlitliga utvärderingsresultat.

Utskottet vill i sammanhanget nämna att utskottet våren 2001 föreslog Riksdagens revisorer att göra en undersökning av om ökningar av de statliga bidragen till kulturinstitutioner – sett under ett antal år – har givit en ökning och breddning av publiken. Vidare innefattade förslaget till undersökning frågan om det statligt stödda kulturutbudet motsvarar vad publiken efterfrågar. Revisorerna har till utskottet överlämnat en förstudie, Kulturbidragen och publiken (2001/02:10).

I förstudien har Riksdagens revisorer konstaterat att frågorna är svåra att besvara då det kan råda delade meningar om huruvida anslagen ökat och då det inte är säkert att det finns ett samband mellan ökade anslag och en eventuellt ökad publik. Det är inte heller säkert att ökade publiksiffror innebär att publiken verkligen breddats. Revisorerna framhåller att även andra frågor måste ställas, såsom vad de efterfrågar som inte tar del av den statligt stödda

kulturen och om det efterfrågade finns tillgängligt. Om det efterfrågade inte finns tillgängligt, hur görs det då tillgängligt? Tillgängligheten innefattar bl.a. lokaliseringen av utbudet, tillträdet till det och innehållet i det. Frågorna är enligt revisorernas bedömning av sådan art att de närmast lämpar sig för kulturvetenskaplig eller annan forskning. Revisorerne noterar att det i dag råder brist på forskning kring hur de statliga kulturinsatserna bidrar till att kulturpolitikens mål uppfylls. Mot bakgrund av frågornas delvis forskningsmässiga karaktär och med hänsyn tagen till det arbete som Kulturrådet och Kulturdepartementet för närvarande gör för att bl.a. utveckla uppföljningen och utvärderingen av statens kulturpolitik anser revisorerne att en granskning av området inte bör påbörjas i nuläget.

Vid ett seminarium den 17 oktober 2001 har utskottet från representanter för Riksbankens jubileumsfond och dess områdesgrupp för forskning om konst och gestaltning samt andra representanter för forskarvärlden blivit informerat om situationen i Sverige och internationellt för den kulturpolitiskt motiverade forskningen samt om projekt som områdesgruppen initierat (se Riksbankens jubileumsfonds redogörelse till riksdagen 2001/02:RJ1 s. 21 f.).

Utskottet instämmer med motionärerna i att det behövs mera kunskap om effekterna och resultaten av den förda statliga kulturpolitiken. En utveckling av uppföljning och utvärdering inom området pågår inom Kulturdepartementet och Kulturrådet. Utskottet finner det otillfredsställande att den kulturpolitiskt motiverade forskningen ännu inte har fått någon större omfattning. Det är dock inte en framkomlig väg att riksdagen gör ett uttalande i frågan. Forskningen finansieras bl.a. av statliga anslag till universitet, högskolor och forskningsråd. Det är inte riksdagens uppgift att uttala sig om detaljer i användningen av dessa medel. Utskottet finner det av stort värde att Riksbankens jubileumsfond tagit initiativ till att stimulera forskning om kulturpolitiskt intressanta frågor, där forskarna kommer både från det kulturvetenskapliga området och från områden där man vanligtvis inte ägnar sig åt sådana frågor. Utskottet påminner samtidigt om att riksdagen anvisat drygt 37 miljoner kronor för år 2002 till centrala kulturmyndigheter och vissa museer för forsknings- och utvecklingsinsatser, s.k. sektorsforskning, inom kulturområdet.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 2000/01:Kr292 (v) yrkande 4.

Utskottet utgår från att *kompetenshöjande utbildning* och kurser för politiker och tjänstemän på regional och kommunal nivå pågår på många håll i landet och att även Kommunförbundet tar initiativ på området. I detta arbete kan Kulturrådets utvärderingar, utredningar och rapporter användas. Kulturrådet anordnar konferenser och möten i landet för information och diskussion om olika kulturfrågor, som bl.a. vänder sig till ansvariga inom regioner, landsting och kommuner. Något uttalande från riksdagen för att uppmärksamma regeringen på behovet av sådan verksamhet bör inte vara nödvändigt, varför motion 2000/01:Kr292 (v) yrkande 7 avstyrks.

Utskottet anser att riksdagen inte bör göra något uttalande om tidpunkten för Kulturrådets *bidragsbesked* till kulturföreningar och fria grupper. Tiden mel-

lan bidragsbesked och verksamhetsperioders början är beroende av många faktorer, såsom tidpunkten för riksdagsbeslut om anslagens storlek, regeringens beslut i regleringsbrev om användningen av anslagen och de bidragsökandes verksamhetsplanering samt besked om bidrag från andra bidragsgivare. Utskottet utgår från att Kulturrådet har god kunskap om de förhållanden som kulturföreningar och fria grupper verkar under och att rådet i möjligaste mån tar hänsyn till deras behov av tidiga besked. Utskottet avstyrker motion 2000/01:Kr293 (v) yrkande 5.

Sedan motion 2000/01:N383 (mp) väcktes hösten 2000 har Kulturrådet ingått överenskommelser med regioner, landsting och kommuner om treåriga bidrag till vissa fria grupper. I den mån det i övrigt är möjligt att lämna *fleråriga bidrag* t.ex. till sådana projekt som bekostas från anslaget 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete har utskottet inte underlag för att bedöma. Det bör ankomma på Kulturrådet att pröva om det är möjligt att utsträcka den nu påbörjade treåriga bidragsgivningen till fria grupper även till andra områden. Något uttalande i frågan från riksdagen kan utskottet inte tillstyrka, varför riksdagen bör avslå motion 2000/01:N383 (mp) yrkande 29.

Utskottet har vid tidigare tillfällen avstyrkt motionsyrkanden om att Kulturrådet skall ge *bidrag till enskilda projekt* (senast i bet. 1998/99:KrU7 s. 9). Utskottet har då redovisat att Kulturrådet enligt sin instruktion (1988:676) delar ut bidrag till kulturell verksamhet i den mån inte sådana ärenden ankommer på någon annan myndighet. Kulturrådet handlägger inte ärenden om utbildning eller ersättning eller bidrag av stipendietyp till enskilda yrkesutövare inom kulturområdet. Enligt förordningen (1984:326) om statsbidrag till kulturella ändamål får Kulturrådet lämna bidrag till kulturella ändamål och besluta om villkor för bidragen. Enligt praxis delas bidrag inte ut till enskilda. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 5 om en ändring av denna reglering och praxis.

Utskottet anser att statliga kulturbidrag inte bör åtföljas av *villkor om laglydighet*. Bidragsmottagare, likaväl som övriga invånare i landet, har att följa lagar utan att något särskilt avtal om laglydighet har ingåtts. Riksdagen bör avslå motion 2001/02:Kr299 (m).

Principer för medelsfördelning m.m.

Utskottets förslag i korthet

- Riksdagen bör avslå motionsförslagen om
- ökad konkurrens vid fördelning av kulturbidrag,
  - enskildas påverkan på kulturanslagen och
  - ökad upphandling inom kultursektorn m.m., *jämför reservation 7 (m)*.

Motionerna

Enligt motion 2000/01:Kr295 (m) bör riksdagen tillkännage för regeringen att det bör bli större konkurrens i fördelningen av bidrag till kulturlivet. Motionärerna anser att en sådan konkurrens behövs för att minska Kulturrådets dominerande inflytande och för att sprida fördelningsuppdraget på fler instanser och ansvariga personer. Detta skulle kunna åstadkommas genom uppbyggnad av rådet och genom större omsättning av deltagarna i rådets bedömningsgrupper.

I motion 2001/02:Kr261 (m) yrkas att den enskilda medborgaren skall få ett ökat inflytande över användningen av kulturanslagen. Individerna skulle kunna få en "kulturpeng" från en del av de samlade kulturanslagen att använda efter eget val, ett system som något skulle likna det nya pensionssystemet.

Statsbidragen inom kulturområdet borde enligt motion 2000/01:Kr296 (m) i ökad utsträckning fördelas genom upphandling. En utredning behöver göras om kultursektorns förhållande till lagen (1992:1528) om offentlig upphandling. En sådan utredning begärs även i motion 2001/02:Kr215 (m) yrkande 3.

Slutligen begärs i motion 2001/02:Kr344 (m) ett förtydligande från regeringen i fråga om jävsregler vid fördelning av offentliga bidrag m.m. inom kultursektorn. Med sådana regler skulle det bli omöjligt att delta i politiska beslut inom kulturområdet som man på något sätt personligen eller genom medlemskap i organisation eller förening är berörd av.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har så gott som varje år under lång tid behandlat frågan om Kulturrådets uppdrag och centrala roll och funktion som kulturbidragsfördelande instans (se t.ex. bet. 1997/98:KrU1 s. 65–66). Utskottet har då anført att det behövs en central myndighet med överblick och kunskap på kulturområdet likaväl som på andra områden. Utskottet har förutsatt att Kulturrådet tillgodoser behovet av förnyelse i sina bedömningsgrupper. Mångfalden och förnyelsen inom kulturområdet främjas också av att statligt stöd fördelas av ett antal från varandra fristående instanser, såsom Kulturrådet, Konstnärskommittén med Bildkonstnärskommittén och olika arbetsgrupper, Riksantikvarieämbetet, Svenska institutet och Svenska Filminstitutet.

Utskottet vill framhålla att de statliga bidragen till kulturområdet har många olika syften som formulerats i de av riksdagen antagna nationella kulturpolitiska målen och den av riksdagen godkända inriktningen av kulturpolitiken på olika områden. Det är viktigt att de som fördelar och använder de statliga kulturbidragen arbetar med utgångspunkt i dessa mål så att de kan erbjuda ett mångfasetterat kulturutbud som medger både bevarande av kulturella värden och stimulans av experimenterande och förnyelse. Vid bidragsfördelningen är det inte minst viktigt att hänsyn tas till att kultur av hög kvalitet så långt det är möjligt skall kunna erbjudas i hela landet och att kultur skall kunna erbjudas i sådana former och av en sådan bredd att den kan attrahera människor med olika bakgrund och intressen. Bidragsfördelningen skall bidra

till att öka tillgängligheten hos kulturen. Ett viktigt inslag i den statliga kulturpolitiken är att resultaten av den förda politiken skall kunna följas upp och utvärderas mot de uppsatta målen och riktlinjerna. Utskottet kan mot denna bakgrund inte förorda att ett system med individuell ”kulturpeng” införs. Utskottet vill i sammanhanget erinra om att staten står för mindre än hälften av det offentliga stödet till kulturen och att hushållens kulturutgifter är dubbelt så stora som de sammanlagda offentliga kulturbidragen.

Utskottet anser att det inte är påkallat med en utredning som skall syfta till att öka statens upphandling inom kulturområdet. I lagen (1992:1528) om offentlig upphandling regleras vilka hänsyn som kan tas vid upphandling som gäller varor och tjänster inom kulturområdet. Det bör enligt utskottets mening vara svårt att i större utsträckning förena en sådan upphandling av kultur med de nationella kulturpolitiska målen.

Slutligen anser utskottet att det inte heller är påkallat att en utredning görs om nya jävsregler vid fördelningen av offentliga kulturmedel, dvs. inom den statliga, landstingskommunala och kommunala sfären, som skulle göra det nödvändigt att t.ex. kartlägga bidragsfördelande politikerna och tjänstemäns organisationstillhörigheter.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motionerna 2000/01:Kr295 (m), 2000/01:Kr296 (m), 2001/02:Kr215 (m) yrkande 3, 2001/02:Kr261 (m) och 2001/02:Kr344 (m).

Sponsring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om sponsring, *jämför reservationerna 8 (v) och 9 (kd)*.

Motionerna

Utvecklingen av kultursponsringen bör enligt motion 2000/01:Kr292 (v) yrkande 8 bevakas, bl.a. när det gäller yttrandefriheten i det konstnärliga skapandet vid kultursponsring. Detta bör riksdagen enligt motionsyrkandet som sin mening tillkänna för regeringen.

I motion 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 1 hemställs att riksdagen skall tillkänna för regeringen att alla kulturinstitutioner bör ha etiska regler för sponsring.

Enligt motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 67 bör riksdagen tillkänna för regeringen att den i regleringsbrev bör ange hur stor del av kulturinstitutionernas verksamhet som får sponsras.

Utskottets ställningstagande

Under våren 2002 har Riksdagens revisorer avlämnat ett förslag om sponsring av statliga myndigheter (2001/02:RR9). Revisorererna har föreslagit att rege-

ringen bör ta ställning till vilka statliga myndigheter eller vilka statliga verksamheter som får finansieras med sponsring. Vidare har revisorerna föreslagit en översyn av lagen (1992:1528) om offentlig upphandling i syfte att klargöra hur lagen skall tillämpas i fråga om sponsring. Förslaget har remitterats till konstitutionsutskottet för behandling.

Konstitutionsutskottet delar i sitt betänkande 2001/02:KU19 revisorernas uppfattning att regeringen bör ta ställning till vilka myndigheter eller vilka statliga verksamheter som får finansieras med sponsring. Regeringen bör enligt konstitutionsutskottets mening ta initiativ till att se över lagen om offentlig upphandling i syfte att klargöra hur den skall tillämpas i fråga om sponsring i form av varor och tjänster. Konstitutionsutskottet anser att det krävs en tydlig definition av begreppet sponsring för att klargöra hur finansieringsformen skall hanteras inom statsförvaltningen. I det sammanhanget bör hänsyn tas till att olika myndigheter kan förhålla sig olika till sponsring beroende på arten av deras verksamhet. Det kan finnas behov av att klargöra hur myndigheterna skall hantera sponsring. Extern finansiering bör inte undergräva de beslut som fattas i politisk ordning. Det ankommer i första hand på regeringen att utöva den styrning av myndigheterna som kan behövas. Konstitutionsutskottet föreslår att riksdagen som sin mening tillkännager vad utskottet anfört. Riksdagen har den 13 mars 2002 bifallit konstitutionsutskottets förslag (rskr. 2001/02:176). Ett motionsyrkande som syftade till att åtskillnad skulle göras mellan rena tillsynsmyndigheter och myndigheter inom kulturområdet ansågs redan delvis tillgodosett genom vad konstitutionsutskottet anfört och avslögs av riksdagen.

Kulturutskottet anser att de nu aktuella motionsyrkandena från allmänna motionstiderna år 2000 och 2001 till viss del är tillgodosedda genom riksdagens ovan redovisade beslut den 13 mars 2002. Något tillkännagivande med anledning av motionerna behöver således inte göras, varför motionerna 2000/01:Kr292 (v) yrkande 8, 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 1 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 67 avstyrks.

Stöd till vissa projekt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- kulturcentrum i Boåsberget i Karlskoga, *jämför reservation 10 (1 v)*,
- kultur- och kunskapscentrum kring Carl von Linnés gärning,
- kulturellt utvecklingscentrum i västra Värmland,
- nationalkommitté för Birgittajubileet,
- firandet av 200 år av fred och
- ett monument över den svenska soldaten i fredens och frihetens tjänst, *jämför reservation 11 (1 m)*.

Motionerna

Ett tillkännagivande för regeringen om statlig medfinansiering av ett *kulturcentrum i Boåsberget, Karlskoga* begärs i motion 2000/01:Kr298 (v).

En utredning om förutsättningarna för ett nationellt *kultur- och kunskapscentrum kring Carl von Linnés gärning* begärs i motion 2001/02:Kr389 (s). Ett samverkansprojekt mellan länsstyrelse, landsting, kommun och en privat entreprenör har som mål att till Linnéjubileet år 2007 skapa ett Linné Visitor Center.

Statligt stöd till förverkligandet av ett *kulturellt utvecklingscentrum i västra Värmland* begärs i motion 2000/01:Kr302 (s).

I motionerna 2000/01:Kr246 (s) och 2000/01:Kr301 (c) föreslås att riksdagen skall tillkänna för regeringen att en nationalkommitté bör tillkallas för firandet av *Birgittajubileet* år 2003. Genom en sådan kommitté skulle jubileet få större uppmärksamhet. Det stora intresset från utlandet för jubileet talar enligt motionärerna för att jubileet skall ses som en nationell angelägenhet. Den redan arbetande jubileumskommittén och Vadstena kommun behöver stöd, och en nationalkommitté skulle kunna ge jubileet tyngd.

Riksdagen bör enligt motion 2000/01:K331 (c, fp, kd, m) tillkänna för regeringen som sin mening att *200 år av fred* bör uppmärksammas och firas på ett allsidigt sätt under åren 2008 och 2009. Förberedelser för firandet av minnet av kriget åren 1808–1809, då Sverige förlorade Finland till Ryssland, pågår redan på olika håll i Sverige och Finland. En plan för firandet bör utarbetas av museer, representanter för forskningen, hembygdsrörelsen, kulturinstitutionerna, folkbildningen m.m., anföras det i motionen.

I motion 2001/02:Kr229 (m) föreslås åter att riksdagen skall tillkänna för regeringen att ett offentligt *monument över den svenska soldaten i fredens och frihetens tjänst* bör uppföras.

Utskottets ställningstagande

Utskottet behandlar först motionerna 2000/01:Kr298 (v), 2000/01:Kr302 (s) och 2001/02:Kr389 (s) om statlig medfinansiering och medverkan vid förverkligandet av planerna på ett *kulturcentrum i Karlskoga* och ett *kultur- och kunskapscentrum kring Carl von Linnés gärning* förlagt till Stenbrohult i Älmhults kommun respektive ett *kulturellt utvecklingscentrum* för att ta fram affärsidéer för kulturverksamhet i *västra Värmland*.

I motionerna har inte redovisats i vad mån och av vilken storlek det behövs statligt bidrag till de tre kulturcentrumen. Det finns således inte något underlag för utskottet att ta ställning till i denna fråga.

Utskottet påminner om att statliga medel till nybyggnad eller ombyggnad av vissa kulturlokaler som tillhör någon annan än staten lämnas från anslaget 28:33 Stöd till icke-statliga kulturlokaler. Bidrag kan också ges till standardhöjande reparationer och handikappanpassning av sådana lokaler. Beslut om bidrag fattas av Boverkets samlingslokaldelegation efter samråd med Kulturrådet. För år 2003 har riksdagen anvisat 10 miljoner kronor till anslaget (prop. 2001/02:1, utg.omr. 17, bet. 2001/02:KrU1, rskr. 2001/02:72).

Utskottet anser att det behövs ett lokalt och regionalt engagemang för skapandet av sådana lokala eller regionala kulturcentrum som föreslås i motionerna. I den mån statliga insatser behövs, bör sådana sökas hos berörda instanser, t.ex. länsstyrelser, om det rör regionala medel. I motion 2001/02:Kr389 (s) redovisas att det finns en projektgrupp med lokal och regional förankring för planeringen av ett kultur- och kunskapscentrum i Stenbrohult kring Carl von Linnés gärning. Ett sådant centrum kan få stor betydelse för bl.a. turistnäringen i länet. Det är då naturligt att projektet drivs av representanter för länet och berörd kommun och att företrädare för projektet även finner samarbetsparter inom t.ex. forskningen och undervisningen. Utskottet har erfarit att företrädare för Älmhults kommun har ansökt om projekteringsmedel hos Stiftelsen Framtidens kultur och fått avslag. Därefter har en ansökan om projekteringsmedel inlämnats till Kulturdepartementet.

Utskottet anser med hänvisning till det anförda att riksdagen inte bör göra några sådana tillkännagivanden som begärs i motionerna 2000/01:Kr298 (v), 2000/01:Kr302 (s) och 2001/02:Kr389 (s), varför de avstyrks.

Utskottet har med intresse tagit del av den information om planeringen inför jubileet år 2003 som representanter för arbetsgruppen för *Birgittajubileet* lämnat vid ett möte med utskottet den 27 november 2001.

År 2003 är det 700 år sedan Birgitta föddes. Hon blev allmänt känd i Europa redan under sin livstid, och hennes verk har uppmärksammats internationellt alltmer de senaste åren. Den 1 oktober 1999 förklarades S:ta Birgitta av påven Johannes Paulus II som europeiskt skyddshelgon. Hon skall vara en förebild och inspirationskälla för det framväxande nya Europa. Med tanke på att Sverige kommer att stå i centrum för 700-årsjubileet började Birgittastiftelsen hösten 1997 att organisera jubileumsförberedelserna. Jubileet står under beskydd av Konung Carl XVI Gustaf och en hederskommitté där bl.a. statsminister Göran Persson ingår. En jubileumskommitté bildades år 1997 för jubileets praktiska genomförande.

Ett vetenskapligt symposium i Vadstena samt utställningar och programverksamhet med anknytning till Birgitta både i staden och på andra håll kommer att äga rum. För skolväsendet planeras undervisning om svensk medeltid med Birgitta som centralgestalt. Studiecirkelar anordnas i kyrklig och icke-kyrklig regi, indirekt stödda av radio och TV. Firandet kulminerar i en ekumenisk högtidsgudstjänst i Vadstena klosterkyrka den 1 juni 2003. Till denna gudstjänst är påven inbjuden.

Många jubileumsarrangemang kommer att omfatta fler länder, särskilt de nordiska länderna. Birgittaårets verksamhet är riktad till två olika målgrupper. För det första vänder man sig till allmänhet och skolor. För det andra vänder man sig till forskarvärlden med en inbjudan att inför år 2003 delta i och utveckla Birgittaforskningen.

Utskottet hänvisar till redovisningen ovan av planeringen inför Birgittajubileet och anser att motionerna 2000/01:Kr246 (s) och 2000/01:Kr301 (c) – vilka väcktes under hösten 2000 – inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd, varför de avstyrks.

Utskottet instämmer med motionärerna bakom motion 2000/01:K331 (c, fp, kd, m) att det bör vara av intresse för museer, forskningsinstitutioner, skolan, folkbildningen, hembygdsrörelsen m.fl. att om fem år uppmärksamma Sveriges 200 år av fred. Det kan också bli ett tillfälle till ökade kontakter på många plan med Finland. Det bör ankomma på lokala, regionala och nationella intressenter att ta initiativ till planering och samarbete kring sådana projekt som de önskar genomföra och att finna vägar att finansiera dem. Utskottet anser att det inte är påkallat att riksdagen gör ett uttalande till regeringen i frågan, varför motion 2000/01:K331 (c, fp, kd, m) avstyrks.

Utskottet har tidigare avstyrkt motionsyrkanden om att riksdagen skall begära att ett *monument* uppförs över *den svenska soldaten i fredens och frihetens tjänst*. Utskottet har därvid hänvisat till att det inte bör vara riksdagens uppgift att uttala sig om vilka enskilda konstverk som skall beställas, utföras och uppföras (senast i bet. 2000/01:KrU6 s. 12). Med samma motivering avstyrker utskottet motion 2001/02:Kr229 (m).

Regionalpolitik m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- kultur som tillväxtfaktor,
- regionalpolitiska hänsyn vid fördelningen av kulturanslag och
- kultur- och fritidspolitik på landsbygden, *jämför reservation 12 (fp)*.

Motionerna

Enligt motion 2001/02:Kr324 (s) bör riksdagen för regeringen tillkännage som sin mening att kulturen som tillväxtfaktor bör uppmärksammas och att kulturen skall vägas in i all samhällsplanering. Statliga bidrag bör lämnas till lokala museer via läns museerna. Det statliga anslaget till studieförbundens verksamhet bör ökas.

I motion 2000/01:Kr297 (s) begärs att regionalpolitiska hänsyn skall tas vid fördelningen av statliga kulturanslag för att främja individers utveckling och näringslivs- och samhällsutveckling.

I motionerna 2000/01:N268 (fp) yrkande 22, 2000/01:N325 (fp) yrkande 25 och 2001/02:N262 (fp) yrkande 17 begärs ett tillkännagivande för regeringen att kultur- och fritidsverksamhet har stor betydelse för landsbygdens utveckling.

Utskottets ställningstagande

Vid behandlingen år 1996 av den kulturpolitiska propositionen (1996/97:3) instämde utskottet i den bedömning som Kulturutredningen (SOU 1995:84 s. 48) gjort av kulturens roll för den regionala och lokala utvecklingen och av

kulturen som kreativitetsutlösande källa, identitetsskapande kraft, lokaliseringfaktor, arbetsmarknad och turistattraktion. Vid detta tillfälle, och även i andra sammanhang, har utskottet understrukt att det inte råder någon motsättning mellan det förhållandet att kulturen har ett egenvärde och det förhållandet att den har betydelse som lokaliseringfaktor och drivkraft för den ekonomiska utvecklingen. Det är utskottets övertygelse att riksdagen inte behöver uppmärksamma regeringen på dessa förhållanden. I arbetet i landet med regionala tillväxtavtal har kulturens betydelse betonats. Det ankommer på parterna att finna olika vägar att tillgodose regionernas behov av kultur som en del av tillväxtåtgärderna. Kulturrådet har regeringens uppdrag att återrapportera insatserna inom ramen för tillväxtavtalen.

Utskottet påminner om att Kulturrådet i enlighet med riksdagens beslut år 1996 har regeringens uppdrag att årligen redovisa det regionala utfallet av den statliga bidragsgivningen till kulturområdet. Vidare redovisas varje år utfallet av bidrag från andra statliga sektorer och från EU till kulturområdet.

Utskottet vill understryka att det är kommunerna som har det största ansvaret för satsningar på kulturen och fritidsverksamheten inom det egna området. På samma sätt har de regionala politiska instanserna det största ansvaret för kultursatsningar på den regionala nivån. Statens bidrag på den regionala nivån går via kulturbudgeten till den regionala kulturella infrastrukturen, men även via länsstyrelserna till olika regionala satsningar som kan inbegripa kultur.

Utskottet, som hänvisar till det anförda och till vad som anfördes i utskottets betänkande 1998/99:KrU7 (s. 6–7, 15–16) i motsvarande frågor, avstyrker motion 2001/02:Kr324 (s) om *kultur som tillväxtfaktor* och motion 2000/01:Kr297 (s) om *regionalpolitiska hänsyn vid fördelningen av statliga kulturanslag* samt motionerna 2000/01:N268 (fp) yrkande 22, 2000/01:N325 (fp) yrkande 25 och 2001/02:N262 (fp) yrkande 17 om *kultur- och fritidspolitik på landsbygden*.

Länskonstnärer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om utbyggnad av verksamheten med länskonstnärer, *jämför reservation 13 (v)*.

Bakgrund

Statligt bidrag till verksamhet med länskonstnärer får användas enligt förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet. (Länskonstnärer benämns ibland även länskonsulenter.) Statsbidrag får lämnas endast om bidrag från ett landsting, en kommun eller någon annan huvudman uppgår till minst motsvarande det statliga stödbeloppet. Statsbidraget skall syfta till att sprida, stimulera och öka kunskapen om konst och kultur, framför allt bland barn och ungdom, och att höja kvaliteten inom amatörkulturen. Bidrag utgår från anslaget 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckl-

ing samt internationellt kulturutbyte och samarbete. För år 2002 uppgår bidraget till 6,7 miljoner kronor. I dag finns 31 länskonstnärer, varav 15 inom bildkonstområdet, 14 inom dansområdet, 1 inom teaterområdet och 1 inom området form och design. För år 2002 har 3 miljoner kronor anvisats för inrättande av regionala konsulenter för mångkultur efter modell av systemet med länskonstnärer (prop. 2001/02:1 s. 35, bet. 2001/02:KrU1, rskr. 2001/02:72).

Motionerna

Nätet av länskonstnärer bör enligt motion 2001/02:Kr342 (v) byggas ut på sikt och vidareutvecklas i hela landet. Det bör finnas länskonstnärer inom fler konstområden än i dag. Länskonstnärer inom flera konstområden bör kunna finnas inom varje län. Detta bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen (yrkande 5).

Möjligheterna att inrätta länskonstnärsuppdrag för litteratur bör enligt motion 2000/01:Kr344 (v) yrkande 4 utredas. I motion 2001/02:Kr309 (v) yrkande 6 begärs att regeringen skall överväga möjligheterna att inrätta en länskonstnärstjänst inom tidskriftsområdet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet påminner om att systemet med länskonstnärer har byggts ut under ett antal år. För år 2002 har, som ovan nämnts, en ny form av konsulenter för mångkultur inrättats. Utskottet utgår från att systemet kommer att byggas ut även i fortsättningen under förutsättning att också huvudmännen i regionerna är beredda att satsa medel på en sådan utbyggnad. Storleken och takten på utbyggnaden får avgöras i kommande års budgetbehandlingar, då det ekonomiska utrymmet kan bedömas vid en avvägning mot andra behov inom kulturområdet. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna 2000/01:Kr344 (v) yrkande 4, 2001/02:Kr309 (v) yrkande 6 och 2001/02:Kr342 (v) yrkande 5.

Amatörkultur

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- utredning om amatörkulturen och studieförbunden, *jämför reservation 14 (v)* och
- ökning av stödet till amatörkulturens organisationer, *jämför reservation 15 (c, mp)*.

Motionerna

En utredning begärs i motion 2000/01:Kr293 (v) som skall syfta till att skapa en infrastruktur och ett samlat ansvar för det folkliga kulturutövandet inom

folk-, amatör- och världskultur (yrkande 1). Motionärerna refererar till att det i Danmark har skapats en organisation, Amatörernes Kunst og Kultur Samråd (AKKS), som får statligt bidrag.

Enligt motion 2000/01:Kr701 (mp) bör en utredning göras om hur amatörkulturens ställning kan stärkas gentemot studieförbunden. Regeringen bör vidare undersöka möjligheten att ge amatörkulturorganisationerna ett utifrån verksamhetens omfattning rimligt stöd (yrkande 33). Motsvarande förslag förs fram även i motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkandena 56 och 57.

I motion 2001/02:Kr414 (kd) föreslås att de centrala amatörkulturorganisationerna skall få ökat statligt stöd (yrkande 3).

Utskottets ställningstagande

Amatörkulturen får statligt bidrag till centrala amatörorganisationer för riksorganisationernas verksamhet. Dessa medel fördelas av Kulturrådet från anslaget 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete. För budgetåret 2002 har 7 243 000 kronor avsatts för ändamålet i regeringens regleringsbrev, en ökning med 800 000 kronor jämfört med år 2001. Ökningen avser utökad medlemservice till Amatörteaterns riksförbund (prop. 2001/02:1, utg.omr. 17 s. 27 och 73).

I övrigt kanaliseras statliga medel till amatörkulturverksamhet via studieförbunden från anslaget till folkbildningen, varav drygt 1,2 miljarder kronor fördelades av Folkbildningsrådet till studieförbunden år 2000, (utg.omr. 17, anslaget 25:1 Bidrag till folkbildningen). De estetiska studiecirkelarna omfattade nära 40 % av antalet studietimmar år 2000. Bland de 20 största ämnesgrupperna finns improvisatorisk musik, sång och musik i grupp, körsång, utövande teater, folklig dans, instrumentalmusik i ensemble, målning och slöjd. I vad mån denna verksamhet är att betrakta som amatörkultur och om den har genomförts i samverkan med amatörkulturorganisationer kan inte utläsas av statistiken.

Utskottet har erfarit att kontakter tagits mellan amatörkulturorganisationer och studieförbund för att föra de senaste årens diskussioner vidare om möjligheterna till samverkan och om utveckling av amatörkulturen.

Riksdagen har godkänt syftena med det statliga bidraget till folkbildningen. Till dessa syften hör att stödet skall bredda kulturintresset i samhället och öka delaktigheten i kulturlivet samt främja kulturupplevelser och eget skapande. För att få information om folkbildningen och om resultaten av bidragsgivningen genomför staten utvärderingar med några års mellanrum. I september 2001 tillkallades en utredare för att göra en ny sådan utvärdering med utgångspunkt i vad som anfördes i propositionen om vuxnas lärande och utvecklingen av vuxenutbildningen (2000/01:72). Uppdraget skall redovisas senast den 15 mars 2004. I utredarens direktiv (dir. 2001:74) sägs bl.a. att utvärderingen bör belysa vilken roll och betydelse folkbildningen har för kulturen och i vilken utsträckning den bidrar till att de kulturpolitiska målen nås.

Utskottet påminner i sammanhanget om att statligt stöd lämnas till länskonstnårsverksamhet enligt förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet. Syftet med detta bidrag till länskonstnärers verksamhet är bl.a. att höja kvaliteten inom amatörkulturen.

Med hänvisning till att en utvärdering nu pågår, som bl.a. omfattar folkbildningens betydelse för kulturen, och till vad som i övrigt anförts ovan anser utskottet att riksdagen inte bör ta något initiativ till en särskild utredning om folkbildningens betydelse för amatörkulturen eller om bidragsfördelning till amatörkulturen via Kulturrådet eller studieförbunden. Utskottet avstyrker sålunda motionerna 2000/01:Kr293 (v) yrkande 1, 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 33 i denna del och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 56.

Som utskottet redovisat ovan har bidraget till centrala amatörorganisationer för riksorganisationernas verksamhet ökats för år 2002. Frågan om en fortsatt förstärkning kommande budgetår får prövas mot andra angelägna ändamål i det ordinarie budgetarbetet, varför riksdagen bör avslå motionerna 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 33 i denna del, 2001/02:Kr414 (kd) yrkande 3 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 57.

Internationella frågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- internationellt kulturellt musikutbyte, *jämför reservation 16 (kd)*,
- bidrag till internationellt kulturellt utbyte,
- Svenska institutets ställning, *jämför reservation 17 (mp)*,
- uttalande om de nordiska ländernas kulturella relationer, *jämför reservation 18 (mp)*,
- internationellt kulturutbyte inom teatern och dansen,
- kulturens betydelse vid exportsatsningar, *jämför reservation 19 (fp)*,
- Svensk-isländska samarbetsfonden, *jämför reservation 20 (c, fp, mp)* och
- Torsby finnkulturcentrum, *jämför reservation 21 (1 kd)*.

Motionerna

Enligt motionerna 2000/01:Kr345 (kd) yrkande 19 och 2001/02:Kr418 (kd) yrkande 4 bör riksdagen begära att en översyn görs av användningen av de medel som går till internationellt kulturellt utbyte under anslaget 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete. Motionärerna anför att det behövs en mera rättvis *fördelning mellan musikgenrer av bidraget till internationellt kulturutbyte*. Folkmusik och folkdans har varit särskilt missgynnade.

Det behövs enligt motion 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 10 *ytterligare medel* för att uppmuntra och stärka *internationellt kulturutbyte*, då internationellt kulturutbyte stärker demokratin och solidariteten mellan människor. Detta bör ges regeringen till känna. Enligt motionens yrkande 16 bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen att de *nordiska ländernas kulturella relationer* behöver förbättras. I samma motions yrkande 30 och i motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande för regeringen om att *Svenska institutets ställning* skall stärkas i stora kulturella internationella sammanhang där svenska politiker och svenskt näringsliv deltar.

Enligt motion 2001/02:Kr348 (v) yrkande 5 bör Sverige i FN och EU arbeta för att ett utökat *internationellt kulturutbyte inom teatern* stöds på olika sätt. Ett motsvarande arbete inom FN och EU för att stödja internationellt kulturutbyte *också inom dansens område* begärs i motion 2001/02:Kr352 (v) yrkande 13. Motionärerna anför att sådant kulturutbyte betyder mycket både för konstarnas utveckling och för förståelsen mellan människor. Kulturutbyte kan också påverka attityder och fördomar och stärka demokratiseringen och respekten för mänskliga rättigheter.

Ett program för hur *kultur kan användas i exportsyfte* bör enligt motionerna 2000/01:Kr346 (fp) yrkande 27 och 2001/02:Kr419 (fp) yrkande 26 tas fram. Att satsa på kultur kan vara en rent affärsmässigt god investering även i detta sammanhang, anför det i motionerna.

I motionerna 2001/02:Kr262 (s) och 2001/02:Kr346 (c, m, v, kd, fp, mp) hemställs att riksdagen som sin mening skall tillkännage för regeringen att regeringen skall förelägga riksdagen ett förslag om hur kapitalbehovet för *Svensk-isländska samarbetsfonden* skall kunna tillgodoses med syfte att kultursamarbetet skall kunna fortgå. Motionärerna redovisar att avkastningen på det kapital om 3 miljoner kronor som avsattes till fonden år 1995 inte är tillräcklig för att syftet med fonden skall kunna tillgodoses. Hittills har endast marginella bidrag till kultursamarbetet mellan de båda länderna kunnat ges. Det behövs minst en fördubbling av kapitalet för att göra utbyte mellan konstnärer, författare och företrädare för organisationsliv möjligt.

Sverige bör enligt motion 2001/02:Kr275 (m) verka i Nordiska rådet för att Torsby finnkulturcentrum skall bli ett nordiskt centrum för forskning och information kring skogsfinnarna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet behandlade vid 1999/2000 års riksmöte en motion om en mera rättvis *fördelning mellan musikgenrer av bidraget till internationellt kulturutbyte* (bet. 1999/2000:Kr10 s. 12–13). Motionen motsvarar de nu aktuella motionerna 2000/01:Kr345 (kd) yrkande 19 och 2001/02:Kr418 (kd) yrkande 4, i vilka framhålls att folkmusik och folkdans har varit särskilt missgynnade. Utskottet framhöll för två år sedan att de medel som står till förfogande för internationellt kulturellt utbyte skall användas till en rad olika konstområden och bland dem olika musikgenrer. Medlen kan inte fördelas ”rättvist” varje år mellan dem. Liksom vid föregående tillfälle anser utskottet att det är viktigt

att musikutbytet speglar det rika svenska musiklivet, där folkmusiken är en viktig del. Utskottet förutsätter att Kulturrådet över tiden har möjlighet att inom ramen för tillgängliga medel åstadkomma en bred bidragsfördelning. Utskottet anser att riksdagen inte bör göra något uttalande om detaljerna i Kulturrådets bidragsfördelning och avstyrker de nu aktuella motionerna 2000/01:Kr345 (kd) yrkande 19 och 2001/02:Kr418 (kd) yrkande 4.

Utskottet instämmer i vad som anförs i motion 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 10 om att internationellt kulturutbyte kan stärka demokratin och solidariteten mellan människor. Detta är också ett av motiven till att medel till *internationellt kulturutbyte* anvisas inom både kulturbudgeten och utrikesbudgeten. Utskottet anser emellertid att riksdagen inte bör göra ett allmänt uttalande om förstärkning av dessa medel. Ställningstaganden till konkreta förslag om medelsanvisningar görs i det ordinarie årliga budgetarbetet. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionsyrkandet. Utskottet avstyrker med samma motivering motionerna 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 30 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 7 om en förstärkning av *Svenska institutets ställning*.

Utskottet anser att *de nordiska ländernas kulturella relationer* är mycket betydelsefulla och att det alltid är en strävan att dessa relationer skall kunna förbättras ytterligare. Utskottet anser att det inte är nödvändigt att riksdagen påtalar detta för regeringen. Motion 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 16 avstyrks.

Som anförs i motionerna 2001/02:Kr348 (v) yrkande 5 och 2001/02:Kr352 (v) yrkande 13 har *internationellt kulturutbyte inom teatern och dansen* liksom inom många andra konstområden stor betydelse för konstarnas utveckling och för förståelsen mellan människor. Vid riksmötet 1999/2000 redovisade utskottet på vilket sätt Sverige lämnar stöd till internationellt kulturellt samarbete och framhöll också att kulturutbyte kan påverka attityder och fördomar och även stärka demokratiseringen och respekten för mänskliga rättigheter. Utskottet anser – liksom för två år sedan – att det inte är påkallat att riksdagen gör ett särskilt uttalande till regeringen om Sveriges arbete för demokratisk utveckling och internationellt kulturutbyte. Mot bakgrund av det anförda avstyrker utskottet de nu aktuella motionsyrkandena.

Vid 1998/99 och 1999/2000 års riksmöten behandlade utskottet motionsyrkanden om ett program för hur kultur kan användas i exportsyfte (bet. 1998/99:KrU5 s. 11 och 1999/2000:KrU9 s. 30). Utskottet instämde då i motionärernas bedömning av *kulturens betydelse i exportsammanhang* och ansåg att det inte var nödvändigt att riksdagen uppmärksammade regeringen på denna kulturens betydelse. Med de motiveringar som då anfördes föreslår utskottet nu att riksdagen avslår motionerna 2000/01:Kr346 (fp) yrkande 27 och 2001/02:Kr419 (fp) yrkande 26.

Utskottet instämmer i vad som anförs i motionerna 2001/02:Kr262 (s) och 2001/02:Kr346 (c, m, v, kd, fp, mp) om den stora betydelsen av det kulturella utbytet mellan de nordiska länderna. Ett uttryck för detta och för den vikt som läggs vid att ha en nära kontakt med den västnordiska kulturen är instiftandet

av *Stiftelsen Svensk-isländska samarbetsfonden* år 1995. De bilaterala fonderna är ett viktigt komplement till den verksamhet som stöds av Nordiska kulturfonden. Svensk-isländska samarbetsfonden har nu varit verksam så länge att erfarenheter finns som skulle kunna läggas till grund för en analys av vilka områden och vilken inriktning som fonden kunnat stödja och vilka önskvärda delområden och inriktningar som inte kunnat prioriteras. En sådan analys bör t.ex. kunna läggas till grund för en jämförelse med den mera långvariga verksamhet som fått stöd från övriga bilaterala stiftelser som Sverige varit med om att stifta för främjande av det nordiska kulturella samarbetet. Utskottet är inte berett att på grundval av de nu föreliggande motionerna tillstyrka att ett kapitaltillskott skall göras till Svensk-isländska samarbetsfonden. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna 2001/02:Kr262 (s) och 2001/02:Kr346 (c, m, v, kd, fp, mp).

Till läns museet Värmlands museum hör *Torsby finnkulturcentrum*, en av de delar av museet som benämns utgårdar. Centrumet är inrymt i den gamla bruksherrgården i Torsby. Där finns en basutställning, ett bibliotek och ett kommunalt ägt, stort arkiv om skogsfinnarna. Torsby kommun bidrar till verksamheten på centrumet. Ett samarbete sker med motsvarande verksamhet i Norge. Viss verksamhet stöds med EU-medel, t.ex. Interregmedel till projekt och nätverk tillsammans med norska samarbetsparter. Enligt vad som inhämtats finns för närvarande inte någon planering vid museet för att göra finnkulturcentrumet i Torsby till ett nordiskt centrum under Nordiska ministerrådet. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 2001/02:Kr275 (m).

Livskvalitet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslaget om kulturens betydelse för livskvalitet, *jämför reservation 22 (c)*.

Motionen

Riksdagen bör enligt motion 2000/01:So358 (c) yrkande 6 som sin mening tillkännage för regeringen att det bör skapas en kulturell allemansrätt för människor i hela landet mot bakgrund av kulturens betydelse för livskvaliteten. Särskilt viktigt är det att en växande andel av verksamheten vid kulturinstitutionerna riktas mot barn och ungdom och att det anvisas särskilda medel för barns och ungas kultur. Kulturen skall formas underifrån och finnas i vardagslivet i folkrörelser och föreningsliv, på arbetsplatser och i bostadsområden.

Utskottets ställningstagande

Ett av målen för den nationella kulturpolitiken är att verka för att alla får möjlighet till delaktighet i kulturlivet och till kulturupplevelser och eget skapande. Ett annat av dessa mål är att främja bildningssträvandena (bet. 1996/97:KrU1). De sammanlagt sju målen har alltsedan år 1997 lagts till grund för den statliga bidragsgivningen till kultur och för mera detaljerade mål i regeringens regleringsbrev för anslagen inom kulturområdet. De kulturpolitiska målen är dessutom sektorsövergripande och skall genomsyra även andra politikområden. Ett exempel är insikten om kulturens betydelse i de senaste årens utredningsarbete och riksdagsbeslut som handlar om folkhälsan. Målen har också blivit riktmärken och inspiration för den kulturpolitik som förs på regional och lokal nivå. Barn och unga är prioriterade inom kulturpolitiken enligt inriktningen i den kulturpolitiska propositionen år 1996 (prop. 1996/97:3). Utskottet har utförligt behandlat frågor om betydelsen av barns och ungas kultur i samband med den ungdomspolitiska propositionen (prop. 1998/99:115, bet. 1999/2000:KrU4, rskr. 1999/2000:53) och vid budgetbehandlingen åren 1998–2001. Utskottet anser mot bakgrund av det anförda att det inte är nödvändigt att genom ett riksdagens uttalande uppmärksamma regeringen på kulturens betydelse för folkhälsan och livskvalitet. Motion 2000/01:So358 (c) yrkande 6 avstyrks.

Jämställdhet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- statistik som belyser kvinnors och mäns situation inom kulturområdet, *jämför reservation 23 (v)*,
- köns- och maktstrukturen inom kulturområdet m.m., *jämför reservation 24 (v)*,
- riktade insatser för att främja kvinnors situation på kulturområdet, *jämför reservation 25 (mp)* och
- en fond för ett kvinnokulturhus.

Motionerna

I motion 2000/01:Kr292 (v) yrkande 6 begärs att riksdagen skall tillkännage för regeringen behovet av könsindelad *statistik* på alla kulturområden samt i motion 2000/01:Kr526 (v) yrkande 2 detsamma när det gäller barns och ungdomars tillgång till kultur.

Enligt motion 2000/01:Kr292 (v) yrkande 5 skall riksdagen tillkännage för regeringen att Kulturrådet bör utreda hur stor andel av de medel som rådet fördelar som kommer kvinnliga respektive manliga kulturkonsumenter och kulturutövare till del.

I motion 2001/02:Kr342 (v) yrkande 6 begärs att Kulturrådet skall få i uppdrag att kartlägga kulturlivet ur ett *könsmaktsperspektiv* vad gäller dem som skapar kulturutbudet, dem som använder det, dem som har det politiska ansvaret för kulturområdet och dem som administrerar det. I samma motions yrkande 7 begärs att en parlamentariskt sammansatt kommitté skall utreda vad den rådande köns- och maktstrukturen inom kultursektorn betyder för kvinnors möjligheter att utnyttja sina demokratiska fri- och rättigheter.

Riktade insatser för att bryta kulturområdets bristande genusansvar begärs i motion 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 9 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 20. Som exempel nämns att kvinnliga konstnärer har svårare än manliga konstnärer att klara sig ekonomiskt på grund av en strukturell snedfördelning till förmån för manliga normer och värderingar.

Förutsättningarna för att inrätta en statlig *kulturhusfond för kvinnor* bör enligt motion 2000/01:Kr513 (c) utredas. Kvinnor arbetar på många håll i landet med att belysa kvinnornas levnadshistoria. Möjligheterna undersöks att inrätta ett kvinnomuseum eller ett kulturhus för kvinnor som mötesplats för praktisk och kulturell gemenskap samt för att förvalta och lära av historien och bereda marken för de kvinnor som kommer efter.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid tidigare tillfällen behandlat motionsyrkanden som på olika sätt behandlat frågor om jämställdheten inom kulturområdet, t.ex. i betänkanterna 1999/2000:KrU9 och 1999/2000:KrU11 samt i de årliga budgetbetänkandena när det gäller medel till kvinnomuseer m.m.

Kulturrådet, som är ansvarigt för den officiella *kulturstatistiken*, har av regeringen fått som mål för denna verksamhet att bl.a. verka för en tydligt urskiljbar uppdelning på *kvinnor och män* där så är möjligt. Konstnärsnämnden skall enligt av regeringen givna mål presentera all statistik inom sitt verksamhetsområde, som relaterar till individer, uppdelad på kvinnor och män. Utskottet anser att det inte behöver uppställas fler mål för den officiella kulturstatistiken för att det skall bli möjligt att spegla fördelningen av satsningar m.m. på kvinnor och män. Utskottet förutsätter att både de statistikansvariga och regeringen utvärderar om statistiken speglar det som behövs utifrån de mera generella mål som givits och, om så inte är fallet, lägger fram de förslag som kan vara nödvändiga beträffande mål och resurser för statistikproduktionen. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna 2000/01:Kr292 (v) yrkandena 5 och 6 samt 2000/01:Kr526 (v) yrkande 2.

Utskottet anser att det inte behöver tillsättas en särskild utredning för att utreda vad *köns- och maktstrukturen* inom kulturområdet betyder för kvinnors möjligheter att utnyttja sina demokratiska fri- och rättigheter eller att en kartläggning av kulturområdet bör göras ur ett könsmaktsperspektiv. Utskottet påminner om att ett av de övergripande målen för den nationella kulturpolitiken är att kulturpolitiken skall värna yttrandefriheten och skapa reella förutsättningar för alla, således både kvinnor och män, att använda den. Kulturpolitiken skall verka för att alla får möjlighet till delaktighet i kulturlivet och till

kulturupplevelser och eget skapande. Detta gäller både kulturskapare och kulturkonsumenter av båda könen och alla åldrar. Det åligger Kulturrådet att utvärdera hur målen uppnås. De demokratiska fri- och rättigheterna i stort värnas av landets grundlagar. Demokratiutredningen lade fram sitt betänkande En uthållig demokrati! (2000:1) för två år sedan. Kommundemokrati-kommitténs betänkande Att vara med på riktigt – demokratiutveckling i kommuner och landsting (SOU 2001:48) kom ett år senare. För närvarande behandlas regeringens proposition Demokrati för det nya seklet (prop. 2002:80) tillsammans med väckta motioner av konstitutionsutskottet. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 2001/02:Kr342 (v) yrkandena 6 och 7.

I de av regeringen fastställda verksamhetsmålen för alla statliga myndigheter inom kulturområdet uppställs som ett mål att de skall främja en samhällsutveckling som kännetecknas av jämställdhet mellan kvinnor och män. De skall också återrapportera till regeringen åtgärder av olika slag som de har gjort för att uppnå målet. Utskottet förutsätter att regeringen utifrån denna återrapportering lägger fram de förslag för riksdagen som den anser nödvändiga om det visar sig att särskilda åtgärder måste vidtas för att nå de uppsatta målen. Riksdagen bör således inte begära några särskilda *riktade insatser*. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 9 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 20.

Utskottet har vid tidigare tillfällen (senast i bet. 2001/02:KrU14) uttalat att kvinnoperspektivet bör genomsyra all museiverksamhet och att det samtidigt är av stort värde om vissa museer dessutom genom sin speciella inriktning samt genom utvecklingsarbete och samverkan kan stimulera övriga museers arbete med sådana frågor. Utskottet har avstyrkt motionsyrkanden om inrättande av ett särskilt, statligt kvinnomuseum. Utskottet är inte heller berett att tillstyrka att en fond eller ett bidrag avsätts för ett kvinnokulturhus i enlighet med motion 2000/01:Kr513 (c). Det förefaller utskottet som om ansvaret för inrättande av ett sådant hus snarare skulle kunna ligga på en kommun. Mot bakgrund av det anförda avstyrker utskottet motion 2000/01:Kr513 (c).

Minoriteters kultur m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- ett samiskt kulturcentrum i Stockholm, *jämför reservation 26 (mp)*,
- ett internationellt romskt forskningsinstitut och
- Grekiskt kulturcentrum, m.m., *jämför reservation 27 (v)*.

Motionerna

I motion 2000/01:K378 (mp) yrkande 8 återkommer Miljöpartiet de gröna med förslag om att riksdagen som sin mening skall tillkännage för regeringen att ett *samiskt kulturcentrum* bör inrättas i *Stockholm*. Regeringen, Stockholms stad och Stockholms län bör enligt motionen tillsammans med de berörda samiska organisationerna inrätta det kulturcentrum som Stockholms sameförening arbetar för.

Förutsättningarna för ett *internationellt romskt forskningsinstitut* bör enligt motion 2001/02:Kr303 (s) utredas. Motionären anför att den romska folkgruppen utsatts för svår förföljelse. Även de har utsatts för nazisternas förintelse, som för romernas del benämns Porraimos. De har behov av att förmedla sin kultur, sin historia och sina levnadsregler. Ett forskningsinstitut borde inriktas på Förintelsen och förföljelsen och på utbildning, samt på kunskapsöverföring kring romernas historia, språk, ursprung och kulturer. Genom förbättrad kunskap skulle fördomar kunna motverkas och romernas delaktighet i samhället förbättras.

Enligt motion 2001/02:Kr347 (v) yrkande 1 bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen att en undersökning bör göras av möjligheterna till en permanent ekonomisk lösning som säkrar *Grekiskt kulturcentrums existens och basverksamhet*. Centrumet har bibliotek, arkiv och museum och bedriver konst- och folkbildningsverksamhet. Centrumets problem är att statsbidraget inte räcker till mycket mer än lokalkostnaderna. Verksamheten har avstannat av ekonomiska skäl. Ett fungerande grekiskt kulturcentrum skulle vara en tillgång för Sverige och en förebild för andra länder. Med utgångspunkt i Grekiskt kulturcentrums ekonomiska situation begärs i motionen att förekomsten av diskriminering i det svenska kulturlivet undersöks (yrkande 2), att en utredning skall ta fram klara kriterier och villkor gällande det statliga stödet till invandrade minoriteters kulturinstitutioner (yrkande 3) och att regeringen skall lämna förslag till riksdagen om hur kulturlivet kan bidra till att snabbare nå invandrar- och integrationspolitiska mål (yrkande 4).

Utskottets ställningstagande

Utskottet lämnade vid 1999/2000 års riksmöte en redovisning av det statliga stödet till samernas kultur, bl.a. de medel som anvisas till Sametingets disposition under anslaget 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete (bet. 1999/2000:KrU9 s. 23–25). Vid budgetbehandlingen hösten 2001 anvisades ökade medel, nämligen 7 miljoner kronor till de nationella minoriteternas språk och kultur, bl.a. avseende förstärkt stöd till samisk kultur (prop. 2001/02:1, s. 35 och 73, bet. 2001/02:KrU1, rskr. 2001/02:72). Vid 1999/2000 års riksmöte ansåg utskottet att frågan om ett *samiskt kulturcentrum i Stockholm* i första hand är en uppgift för samernas egna organisationer och – om det gäller möjligheten att få kommunalt bidrag – en fråga för de politiskt ansvariga i Stockholms stad. Utskottet framhöll också att Sametinget har till uppgift att verka för en levande samisk kultur och att därvid ta initiativ till verksamheter och föreslå åtgärder

som främjar denna kultur. Med hänvisning till vad som anfördes vid 1999/2000 års riksmöte föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 2000/01:K378 (mp) yrkande 8.

När det gäller frågan om att inrätta ett *internationellt romskt forskningsinstitut* påminner utskottet om att riksdagen har godkänt inrättande av Forum för levande historia (prop. 2001/02:1 utg.omr. 17 s. 65–67, bet. 2001/02:KrU1 s. 31–35, rskr. 2001/02:72). Forumet skall vara en mötesplats som med utgångspunkt i Förintelsen av judarna aktivt skall verka för alla människors lika värde och behandla frågor om demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter. Det skall fungera som en mötesplats för både specialister och en bred allmänhet. Det skall samarbeta med universitet och högskolor och med utbildningsväsendet. Forumet skall stimulera till forskning men självfallet inte verka styrande gentemot den fria och objektiva forskningen. Utskottet fann också att forumets uppdrag skall inbegripa andra kränkningar av människovärdet än Förintelsen av judarna. Utskottet anser att Forumet kan fylla en del av de uppgifter som motionären avser när det gäller romerna och förutsätter att verksamheten vid Forumet kan stimulera till forskning om romerna och deras kultur. Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 2001/02:Kr303 (s).

Utskottet påminner om att bidrag lämnas till organisationer med mångkulturell inriktning under anslaget 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete. Det ankommer på regeringen att fördela medlen mellan de olika ändamål och ämnesområden som riksdagen godkänt. En stor del av anslaget fördelas därefter av Kulturrådet. I regeringens regleringsbrev anges att Kulturrådet får använda medel under anslaget för bidrag till bl.a. *Grekiskt kulturcentrum*. Det ankommer således på Kulturrådet att inom ramen för anvisade medel fördela bidrag till ett antal organisationer. Utskottet anser att riksdagen inte bör besluta i sådana detaljfrågor som är delegerade till Kulturrådet och föreslår att riksdagen avslår motion 2001/02:Kr347 (v) yrkandena 1 och 3. Utskottet anser inte att frågan om storleken på det statliga bidraget till Grekiskt kulturcentrum kan tas till intäkt för att det behövs utredningar om diskriminering inom det svenska kulturlivet, varför motionens yrkande 2 avstyrks. Utskottet anser att kulturlivet har stora möjligheter och förpliktelser när det gäller att arbeta för att nå uppsatta invandrar- och integrationspolitiska mål. De sju nationella målen för kulturpolitiken omfattar alla invånare i landet. Dessa mål har utvecklats i ett stort antal delmål och verksamhetsmål för statliga myndigheter inom kulturområdet och för bidragsgivningen. Däri uttrycks också viljan att med kulturpolitikens och kulturlivets hjälp underlätta invandrararnas delaktighet i kulturlivet och att kulturlivet skall spegla även de invandrades liv och verklighet. Kulturrådet fick föregående år ansvaret och medel för initiativtagande insatser på det mångkulturella området (prop. 2000/01:1 utg.omr. 17 s. 31 och 57, bet. 2000/01:KrU1, rskr. 2000/01:59). I budgetpropositionen för år 2002 föreslogs att medel skulle anvisas för inrättande av regionala konsulenter för mångkultur (prop. 2001/02:1 utg.omr. 17 s. 35, 36 och 73). Riksdagen

biföll förslaget (bet. 2001/02:KrU1, rskr. 2001/02:72). Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionens yrkande 4.

Funktionshindrade och kulturen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om funktionshindrade och kulturen, *jämför reservation 28 (m)*.

Motionerna

Riksdagen bör enligt motionerna 2000/01:Kr235 (m) yrkande 11 och 2001/02:Kr205 (m) yrkande 15 som sin mening tillkännage för regeringen att – även om tillgängligheten till kulturlivet för de funktionshindrade blivit mycket bättre – mycket fortfarande finns kvar att göra. Detta exemplifieras med att textning och hörslinga för hörselskadade kan saknas på bio och att synskadade behöver få textremsan i TV uppläst i en särskild kanal. Vidare är antalet funktionshindrade studerande vid konstnärliga högskolor fortfarande få. Tillgängligheten till talböcker är inte heller tillfredsställande.

Utskottets ställningstagande

Som anføres i motionerna gäller de kulturpolitiska målen alla invånare i landet, således självfallet även de funktionshindrade. Ansträngningar görs för att öka deras möjligheter att ta del i kulturlivet, och ett särskilt ansvar har lagts på Kulturrådet att driva dessa frågor. Det ligger dessutom ett ansvar på varje kulturinstitution att så långt de ekonomiska förhållandena tillåter göra det möjligt för de funktionshindrade att bli delaktiga i kulturlivet. Stora insatser görs av studieförbunden och folkhögskolorna. Kulturrådet har i regeringens regleringsbrev för år 2002 fått i uppdrag att till augusti 2002 ta fram etappmål för hur de funktionshindrade skall bli delaktiga i kulturen. Etappmålen skall vara uppfyllda år 2010. Utskottet anser mot bakgrund av det anförda att riksdagen inte behöver göra ett sådant tillkännagivande för regeringen om de funktionshindrade och kulturen som begärs i motionerna 2000/01:Kr235 (m) yrkande 11 och 2001/02:Kr205 (m) yrkande 15, varför de avstyrks.

Kulturell påverkan på attityder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om kulturaktiviteter för att påverka attityder till HBT-personer.

Motionerna

I motionerna 2000/01:Ju724 (v, fp, mp, s, c) yrkande 23 och 2001/02:L371 (v, s, c, fp, mp) yrkande 40 hemställs att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna att statliga kulturanslag skall prioriteras till sådana kulturaktiviteter som syftar till att påverka attityder till och motverka fördomar mot HBT-personer.

Utskottets ställningstagande

Utskottet förutsatte vid 1999/2000 års riksmöte att kulturinstitutionerna m.fl. – med utgångspunkt i de kulturpolitiska målen om allas delaktighet och om kulturell mångfald m.m. – speglar samhällets mångfald och främjar respekt och tolerans mellan människor och grupper i samhället (bet. 1999/2000:KrU9 s. 27–28). Utskottet anser nu – liksom då – att det inte bör vara riksdagens uppgift att för de olika, enskilda aktörerna inom kulturområdet utpeka olika grupper i samhället vars situation särskilt skall beaktas i utformning och innehåll i verksamheten. Utskottet utgår från att all verksamhet inom kulturområdet strävar efter att ha sin grund i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna och i alla människors lika värde. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna 2000/01:Ju724 (v, fp, mp, s, c) yrkande 23 och 2001/02:L371 (v, s, c, fp, mp) yrkande 40.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Utredning om effekten av den kulturpolitiska bidragsgivningen (punkt 1)

av Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 1. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:Kr292 yrkande 4.

Ställningstagande

Vi anser att det behövs en utredning om verkningsgraden av medlen under varje anslag som Kulturrådet fördelar, liksom en utredning av anslagsmedlens väg genom den administrativa apparaten fram till konsumenten. Det behövs nämligen kunskap om hur mycket publiken får ut av satsade medel, t.ex. i en jämförelse mellan Rikskonserter, länsmusiken och en mindre musikensemble, s.k. fri grupp. Det går självfallet inte att räkna på ett så enkelt vis som att ange kostnaden per konsert, eftersom de i exemplet nämnda institutionerna har olika uppdrag och olika stor publik. Regeringen bör även se över och analysera obalansen i de kulturpolitiska fördelningssystemen. I analysen bör även ingå att studera de idéburna publikorganisationernas och frivilligorganisationernas insatser och hur dessa kan värderas. Detta kan göras som en del i någon av ovan nämnda utredningar eller utanför dessa. Vi föreställer oss att det är lämpligt att detta uppdrag läggs ut på oberoende forskare.

Vi föreslår att riksdagen med bifall till motion 2000/01:Kr292 (v) yrkande 4 som sin mening tillkännager för regeringen vad vi här anfört.

2. Kompetensutveckling för ansvariga på regional och lokal nivå (punkt 2)

av Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 2 borde ha följande lydelse:

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 2. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:Kr292 yrkande 7.

Ställningstagande

Vi anser att det är värdefullt att många av de kulturpolitiska besluten fattas i kommuner, landsting och regioner. Kulturpolitiken bör föras ut på regional nivå och på så sätt komma närmare dem den berör. Vi räknar med en ytterligare regionalisering av ansvaret för kulturpolitiken. Likaså räknar vi med att kulturen i framtiden alltmer skall komma att genomsyra alltfler andra sakområden. Mot denna bakgrund anser vi att kunskapen på den regionala och lokala nivån om de nationella kulturpolitiska målen och den grund de vilar på bör förbättras.

Kulturrådet har en stor samlad kompetens, och tjänstemännen där har många kontakter och mycket kunskap som fler borde få del av. Likaså finns det mycket kunskap och erfarenhet att föra från den lokala och regionala nivån till den statliga.

Kulturrådet bör få i uppdrag att regelbundet genomföra samlingar med politiker och andra beslutsfattare på regional och kommunal nivå för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling. Kulturrådet bör göra överenskommelser med respektive kommun, landsting eller region om utbildning och erfarenhetsutbyte.

Riksdagen bör med bifall till motion 2000/01:Kr292 (v) yrkande 7 som sin mening tillkännage för regeringen vad vi här anfört om behovet av kompetensutveckling på lokal och regional nivå samt behovet av erfarenhetsutbyte mellan nivåerna.

3. Tidpunkten för bidragsbesked (punkt 3)

av Charlotta L Bjälkebring (v), Peter Pedersen (v) och Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 3 borde ha följande lydelse:

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 3. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:Kr293 yrkande 5.

Ställningstagande

Vi vill framhålla att de fria grupperna och kulturorganisationerna behöver få besked i bidragsfrågor i god tid före en verksamhetsperiod. De behöver en planeringshorisont på minst sex månader. Regeringen bör utreda hur detta kan åstadkommas. Detta bör riksdagen med bifall till motion 2000/01:Kr293 (v) yrkande 5 som sin mening tillkännage för regeringen.

4. Fleråriga projektbidrag (punkt 4)

av Ewa Larsson (mp) och Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 4 borde ha följande lydelse:

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 4. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:N283 yrkande 29.

Ställningstagande

Vi anser att det är viktigt att stödja enskilda professionella konstutövare, regissörer, koreografer och nyskapande kompanier. Många av dem är beroende av projektbidrag. Statens kulturråd ger ettåriga bidrag. Vi vill att dessa konstnärers arbetsmiljö skall tryggas genom förändrad bidragstilldelning. Statens kulturråd bör bevilja dem bidrag på två- och treårig basis, så att de inte behöver göra årliga ansökningar. Kulturrådets påbörjade verksamhet med fleråriga bidrag bör utsträckas till projektbidragen.

Riksdagen bör med bifall till motion 2000/01:N283 (mp) yrkande 29 som sin mening tillkännage för regeringen vad vi anfört om periodisering av Statens kulturråds bidragstilldelning.

5. Bidrag till enskilda projekt (punkt 5)

av Ewa Larsson (mp) och Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 5 borde ha följande lydelse:

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 5. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr422 yrkande 5.

Ställningstagande

Vi anser att Kulturrådets praxis att endast lämna bidrag till institutioner, föreningar och grupper i vissa fall kan förhindra att nya idéer utvecklas och förverkligas. Vi anser därför att även enskilda projekt skall vara berättigade till bidrag, om ansökan i övrigt uppfyller villkoren.

Riksdagen bör därför med bifall till motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 5 tillkännage för regeringen som sin mening att även enskilda projekt skall vara bidragsberättigade inom Statens kulturråds anslagsområde.

6. Bidragsvillkor om laglydighet (punkt 6)

av Elisabeth Fleetwood, Lennart Fridén, Jan Backman och Roy Hansson (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 6 borde ha följande lydelse:

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 6. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr299.

Ställningstagande

I motion 2001/02:Kr299 (m) framförs att det finns exempel på olaglig annonsering av kulturevenemang som delvis har finansierats med statliga bidrag. Det finns enligt motionen också exempel på att medverkande artister inte ersätts öppet eller att motsvarande sociala avgifter inte betalas. Vi anser att den kulturarrangör som uppbär bidrag av skattemedel skall förbinda sig att följa lagar och gällande bestämmelser genom någon form av avtal med den bidragsfördelnde instansen. Detta bör riksdagen med bifall till motion 2001/02:Kr299 (m) som sin mening tillkännage för regeringen.

7. Ökad upphandling inom kultursektorn m.m. (punkt 9)

av Elisabeth Fleetwood, Lennart Fridén, Jan Backman och Roy Hansson (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 9 borde ha följande lydelse:

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 7. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2000/01:Kr296 och 2001/02:Kr215 yrkande 3 samt avslår motion 2001/02:Kr344.

Ställningstagande

Vi anser att statsbidragen inom kulturområdet i ökad utsträckning bör fördelas genom upphandling. Detta bör enligt vår mening kunna leda till en vitalisering av kulturlivet. Med nya aktörer och nya strukturer öppnas möjligheter för entreprenörer, eldsjälar och nyskapare att tillföra nya idéer. Friare former främjar utveckling och nytänkande. Konstruktiva och spännande dialoger uppkommer mellan det offentliga som köpare och det fria kulturlivet som säljare av sina tjänster. Enligt vår mening borde t.ex. sådana verksamheter som filmvård, kulturarvs-IT, LL-stiftelsen, föremålsmagasin, tidsbegränsade nationella uppdrag, Kulturnät Sverige, länsbibliotekens fjärrlånehantering, turnéproduktion och utsmyckning av offentliga lokaler samt sådan verksamhet som nu bedrivs vid SVAR, publikverksamheten vid RAÄ:s fastigheter och Riksutställningars förmedlande av utställningar lämpa sig för upphandling.

Regeringen bör snarast tillsätta en utredning i frågan. Utredningen bör få i uppdrag att även föreslå de ändringar i förordningar på kulturområdet som befins nödvändiga.

Riksdagen bör med bifall till motionerna 2000/01:Kr296 (m) och 2001/02:Kr215 (m) yrkande 3 som sin mening tillkännage för regeringen vad vi här anfört om upphandling inom kultursektorn. Motion 2001/02:Kr344 (m) bör avslås av riksdagen.

8. Sponsring (punkt 10)

av Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 10 borde ha följande lydelse:

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 8. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:Kr292 yrkande 8 och avslår motionerna 2001/02:Kr416 yrkande 1 och 2001/02:Kr422 yrkande 67.

Ställningstagande

Vi anser att det är statens ansvar att stödja kulturlivet på ett sådant sätt att det inte blir beroende av sponsorer. Bristen på offentliga medel har tvingat kulturskaparna att söka andra finansieringslösningar. Kultursponsring har blivit en allt viktigare inkomstkälla. Ökad sponsring kan i förlängningen skapa problem i den konstnärliga processen, eftersom olika bindningar till sponsorer indirekt kan kväva skapandet och yttrandefriheten. Enligt vår mening skall kulturen vara en obunden kraft i samhället. Den skall främja kulturell mångfald, motverka kommersialismens negativa verkningar och ges reella förutsättningar att värna yttrandefriheten i enlighet med de kulturpolitiska målen.

Mot denna bakgrund anser vi att regeringen bör ges i uppdrag att bevaka utvecklingen när det gäller kultursponsringens omfattning. Kulturrådet bör ges i uppdrag att sprida kunskap om de kulturpolitiska målen och kräva att de tillämpas på alla nivåer så att kulturutövarna skyddas och yttrandefriheten i det konstnärliga skapandet värnas.

Vad vi här anfört bör riksdagen med bifall till motion 2000/01:Kr292 (v) yrkande 8 som sin mening tillkännage för regeringen. Motionerna 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 1 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 67 bör avslås av riksdagen.

9. Sponsring (punkt 10)

av Inger Davidson och Dan Kihlström (båda kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 10 borde ha följande lydelse:

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 9. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr416 yrkande 1 och avslår motionerna 2000/01:Kr292 yrkande 8 och 2001/02:Kr422 yrkande 67.

Ställningstagande

Att sponsra kulturverksamhet är enligt vår mening en möjlighet för företag att ta ökat samhällsansvar, något som bör uppmuntras. Vi anser att alla kulturinstitutioner bör ställa upp etiska riktlinjer samt föra en aktiv debatt om kul-

tursponsringens påverkan på verksamheten. På så sätt skapas medvetenhet om såväl sponsringens risker som dess möjligheter, vilket är nödvändigt om kultursponsringen skall öka. Detta bör riksdagen med bifall till motion 2001/02:Kr416 (kd) yrkande 1 som sin mening tillkännage för regeringen. Motionerna 2000/01:Kr292 (v) yrkande 8 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 67 bör avslås av riksdagen.

10. Kulturcentrum i Boåsberget i Karlskoga (punkt 11)

av Peter Pedersen (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 11 borde ha följande lydelse:

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 10. Därmed bifaller riksdagen delvis motion 2000/01:Kr298.

Ställningstagande

Strukturumvandlingen inom basnäringarna gruv- och stålindustri samt skogsbruk har länge påverkat utvecklingen i Bergslagen. Inte minst Karlskoga har genomgått stora strukturella förändringar de senaste decennierna. En rad kreativa exempel med förslag på olika nya verksamheter i området har emellertid lyfts fram på lokal och regional nivå, bl.a. förslaget att i Boåsbergets tomma berggrum på ca 20 000 kvadratmeter skapa ett underjordiskt aktivitetscentrum med inriktning på kultur och turism. I en förstudie bekostad med medel från länsstyrelsen och EU har konstaterats att ett genomförande av projektidéerna kräver statlig medfinansiering. Jag anser att regeringen bör överväga möjligheten att medverka till att projektet Boåsberget i Karlskoga kan förverkligas. Detta bör riksdagen med delvis bifall till motion 2000/01:Kr298 (v) som sin mening tillkännage för regeringen.

11. Ett monument över den svenska soldaten i fredens och frihetens tjänst (punkt 16)

av Lennart Fridén (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 16 borde ha följande lydelse:

16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 11. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr229.

Ställningstagande

Under 1900-talet har svenska soldater verkat i fredens och frihetens tjänst både i skyddet av det egna landet och i internationella sammanhang, främst inom ramen för NF:s och FN:s aktioner. Många har förlorat livet, andra åter har blivit skadade och framför allt har de svenska soldaterna gjort en oerhört betydelsefull insats för mänskligheten och visat på hur stora resultat i freds-

strävandena som kan åstadkommas av soldater. En som själv fick uppleva soldaten som vän – och inte bara som fiende – vid sin flykt undan kriget till Sverige, och som har tagit upp frågan till diskussion, var den på sensommaren 2000 bortgångne konstnären och författaren Eino Hanski. Av hans hand finns t.o.m. en modell till ett minnesmärke över den svenske soldaten. De många anonyma svenska soldater som verkat för fred och frihet är värda ett offentligt äreminne. Riksdagen bör därför med bifall till motion 2001/02:Kr229 (m) som sin mening tillkännage för regeringen att den skall vidta åtgärder för att göra tillkomsten av ett offentligt monument över den svenska soldaten i fredens och frihetens tjänst möjlig.

12. Kultur- och fritidspolitik på landsbygden (punkt 19)

av Ana Maria Narti (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 19 borde ha följande lydelse:

19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 12. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2000/01:N268 yrkande 22, 2000/01:N325 yrkande 25 och 2001/02:N262 yrkande 17.

Ställningstagande

Tillgång till kultur och bra fritidsaktiviteter är en mycket viktig förutsättning för att skapa utvecklingskraft och en anda av kreativitet på landsbygden. Kultur är i sig en kreativ verksamhet. Skapande och utvecklingskraft inom detta område föder lätt samma tendenser på andra områden. Vidare utgör kulturyttringar ofta viktiga inslag i nödvändig omprövning och nytänkande. Regionalpolitiska medel bör kunna användas för kulturella insatser i landsbygd. Kulturkonsumtion och kulturanslag måste spridas över hela landet. Kultur och vettig fritidsverksamhet är av mycket stor betydelse för ungdomars vilja att bo kvar i bygden. Här har kommunerna ett stort ansvar.

Vad jag här har anfört om kultur och fritidsaktiviteter på landsbygden bör riksdagen med bifall till motionerna 2000/01:N268 (fp) yrkande 22, 2000/01:N325 (fp) yrkande 25 och 2001/02:N262 (fp) yrkande 17 som sin mening tillkännage för regeringen.

13. Utbyggnad av verksamheten med länskonstnärer (punkt 20)

av Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 20 borde ha följande lydelse:

20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 13. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2000/01:Kr344 yrkande 4, 2001/02:Kr309 yrkande 6 och 2001/02:Kr342 yrkande 5.

Ställningstagande

Det behövs enligt vår mening ett utbyggt nät av länskonstnärer (även kallade länskonsulenter) som på uppdrag av såväl stat som region, landsting och kommun arbetar med att underlätta kulturmöten och möten mellan professionella konstnärer och amatörer och med att organisera kulturella inslag i skola, omsorg, vård osv. Regionerna skall inte som i dag tvingas specialisera sig på att inrätta tjänster endast inom en eller ett par konstarter. Konsulenternas uppgift skall vara att fånga upp och understödja lokala initiativ samt stärka och samarbeta med eldsjälar och frivilligkrafter. Det bör också vara naturligt att samarbeta med länsteatrar, länsbibliotek, läns museer och länsmusik. Möjligheterna att inrätta en konsulenttjänst inom tidskriftsområdet med tidskriftsverkstäderna och de befintliga nätverken för kulturtidskrifter som bas bör utredas. Vidare bör möjligheterna att inrätta länskonstnärsuppdrag för litteratur utredas. Litteraturkonsulenter skulle kunna främja intresset för språket och litteraturen, integrera litterära aktiviteter i samhällets olika verksamheter, knyta ihop yrkesmässiga författare med amatörer och vanliga människor i bostadsområden, initiera skrivarkurser och annan verksamhet i socialt utsatta förortsområden och även verka i glesbygd.

Vad vi här anfört om länskonstnärstjänster bör riksdagen med bifall till motionerna 2000/01:Kr344 (v) yrkande 4, 2001/02:Kr309 (v) yrkande 6 och 2001/02:Kr342 (v) yrkande 5 som sin mening tillkännage för regeringen.

14. Utredning om amatörkulturen och studieförbunden (punkt 21)

av Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 21 borde ha följande lydelse:

21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 14. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:Kr293 yrkande 1 och avslår motionerna 2000/01:Kr701 yrkande 33 i denna del och 2001/02:Kr422 yrkande 56.

Ställningstagande

Vi anser att det är otillfredsställande att det fortfarande är oklart vem som har ansvaret för amatörkulturens finansiering och utveckling. Statens kulturråd lämnar bidrag till centrala amatörorganisationer för riksorganisationernas verksamhet. Amatörkulturverksamhet bedrivs av studieförbunden, men folkbildningen har inte tagit något samlat ansvar för amatörkulturens verksamhet och utveckling. Amatörkulturens ställning behöver stärkas och samarbetet med studieförbunden förbättras. Riksdagen bör därför med bifall till motion 2000/01:Kr293 (v) yrkande 1 som sin mening tillkännage för regeringen att en utredning bör tillsättas med uppdrag att utarbeta förslag till en tydlig struk-

tur och ett samlat ansvar för det folkliga kulturutövandet inom folk-, amatör- och världskultur.

15. Ökning av stödet till amatörkulturens organisationer (punkt 22)

av Ewa Larsson (mp) och Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 22 borde ha följande lydelse:

22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 15. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:Kr701 yrkande 33 i denna del, bifaller delvis motion 2001/02:Kr422 yrkande 57 och avslår motion 2001/02:Kr414 yrkande 3.

Ställningstagande

Vi anser att amatörkulturen bör stärkas. Stödet får inte urholkas ytterligare. Det bör i stället återställas och ökas. Regeringen bör undersöka möjligheten att för framtiden ge amatörkulturorganisationerna ett utifrån verksamhetens omfattning rimligt stöd. Detta bör riksdagen med bifall till motion 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 33 i denna del och delvis bifall till motion 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 57 ge regeringen till känna. Motion 2000/01:Kr414 (kd) yrkande 3 bör avslås av riksdagen.

16. Internationellt kulturellt musikutbyte (punkt 23)

av Inger Davidson och Dan Kihlström (båda kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 23 borde ha följande lydelse:

23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 16. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2000/01:Kr345 yrkande 19 och 2001/02:Kr418 yrkande 4.

Ställningstagande

Den svenska folkmusiken och folkdansen borde i alla sammanhang ses som en tillgång. Möjligheterna till internationellt utbyte är emellertid starkt begränsade. Dessa genrer har varit missgynnade vid fördelningen av medel för internationellt kulturellt utbyte. Mot denna bakgrund bör bidragen och bidragsgivningen till detta utbyte ses över med syfte att få en rättvis bidragsfördelning till stånd. Detta bör riksdagen med bifall till motionerna 2000/01:Kr345 (kd) yrkande 19 och 2001/02:Kr418 (kd) yrkande 4 som sin mening tillkänna för regeringen.

17. Svenska institutets ställning (punkt 25)

av Ewa Larsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 25 borde ha följande lydelse:

25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 17. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2000/01:Kr701 yrkande 30 och 2001/02:Kr422 yrkande 7.

Ställningstagande

Svenska institutet gör ett gott arbete för att förmedla och sprida svensk kultur. Det behövs mera medel för att stärka institutets ställning i stora internationella kulturarrangemang där svensk kultur är en del av ett större utbud. Detta bör riksdagen med bifall till motionerna 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 30 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 7 som sin mening tillkännage för regeringen.

18. Uttalande om de nordiska ländernas kulturella relationer (punkt 26)

av Ewa Larsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 26 borde ha följande lydelse:

26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 18. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:Kr701 yrkande 16.

Ställningstagande

Kulturens kraft bör lyftas fram när det gäller internationell solidaritet. Miljöpartiet de gröna ser detta som en del av det stora fredsarbetet. Samarbetet mellan våra närområden sker genom Nordiska rådet, men även enskilda svenska initiativ bör uppmuntras. Detta bör riksdagen med bifall till motion 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 16 som sin mening ge regeringen till känna.

19. Kulturens betydelse vid exportsatsningar (punkt 28)

av Ana Maria Narti (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 28 borde ha följande lydelse:

28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 19. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2000/01:Kr346 yrkande 27 och 2001/02:Kr419 yrkande 26.

Ställningstagande

Kulturens betydelse för tillväxt bör uppmärksammas i större utsträckning. Att ett rikt kulturliv bidrar till ett livaktigt näringsliv är ett känt faktum. Att satsa på kultur kan därför vara en rent affärsmässigt god investering som kan ge en god avkastning. Denna insikt bör vara vägledande vid svenska exportinsatser gentemot utlandet. Ett program för hur kultur kan användas i exportsyfte bör därför tas fram. Detta bör riksdagen med bifall till motionerna 2000/01:Kr346 (fp) yrkande 27 och 2001/02:Kr419 (fp) yrkande 26 som sin mening tillkännage för regeringen.

20. Svensk-isländska samarbetsfonden (punkt 29)

av Ewa Larsson (mp), Birgitta Sellén (c) och Ana Maria Narti (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 29 borde ha följande lydelse:

29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 20. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2001/02:Kr262 och 2001/02:Kr346.

Ställningstagande

Med tanke på det nordiska samarbetets betydelse och vikten av att ha goda kulturella kontakter med den västnordiska kulturen anser vi att regeringen bör lägga fram förslag för riksdagen om hur kapitalet i Svensk-isländska samarbetsfonden skall kunna förstärkas. Som redovisas i motionerna 2001/02:Kr262 (s) och 2001/02:Kr346 (c, m, v, kd, fp, mp) måste fondens avkastning ökas för att det svensk-isländska samarbetet skall kunna fortgå. De bidrag som hittills kunnat ges är endast marginella. Det behövs minst en fördubbling av kapitalet. Vad vi här anfört bör riksdagen med bifall till motionerna 2001/02:Kr262 (s) och 2001/02:Kr346 (c, m, v, kd, fp, mp) som sin mening tillkännage för regeringen.

21. Torsby finnkulturcentrum (punkt 30)

av Dan Kihlström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 30 borde ha följande lydelse:

30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 21. Därmed bifaller riksdagen delvis motion 2001/02:Kr275.

Ställningstagande

På 1500- och 1600-talen invandrade människor från Rautalampiområdet i Finland till norra Värmland. Det var en befolkningsgrupp som med sin odlingsteknik – svedjebruket – hade fått nyckeln till att öppna det mellan-

svenska barrskogsområdet. I Värmland var denna kultur levande ända in på 1900-talet. En stor del av de lämningar som finns kvar, t.ex. 37 rökstugor, finns i Torsby kommun. Finnkulturen är en värdefull och unik del av vårt nordiska kulturarv.

Torsby finnkulturcentrum är en del av Värmlands museum. Där finns Nordens kanske största samlade arkivmaterial och bibliotek om skogsfinnarna, nämligen Brobergsarkivet samt Brobergsbiblioteket. Genom museiverksamhet levandegörs finnkulturen i utställningar och publikationer.

Det borde finnas goda förutsättningar för att göra Torsby finnkulturcentrum till ett nordiskt centrum för forskning och information kring skogsfinnarna. Genom Nordiska rådets försorg skulle centrumet kunna få den status och den uppmärksamhet som det förtjänar. Jag anser att riksdagen med delvis bifall till motion 2001/02:Kr275 (m) som sin mening bör tillkännage för regeringen att den bör undersöka förutsättningarna för att göra Torsby finnkulturcentrum till ett nordiskt centrum och att regeringen därefter bör driva frågan i Nordiska rådet.

22. Kulturens betydelse för livskvalitet (punkt 31)

av Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 31 borde ha följande lydelse:

31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 22. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:So358 yrkande 6.

Ställningstagande

Centerpartiet vill skapa en kulturell allemansrätt för människor i hela landet. Kulturen är viktig för människors livskvalitet. Den betyder också mycket för gemensamma angelägenheter såsom barns och ungdomars utveckling, arbetstillfällen, företagande, integration och mångkultur. Satsningar på kultur kan leda till en positiv utveckling av den regionala balansen i Sverige. Detta gäller framför allt satsningar på barn- och ungdomskultur och projekt som syftar till landsbygdsutveckling.

Det mångkulturella samhället måste främjas genom möten mellan gamla och nya svenskar och mellan svensk kultur och kultur från andra länder. Kulturen skall finnas i vardagslivet i folkrörelser och föreningsliv, på arbetsplatser och i bostadsområden.

Vad jag här anfört om kulturens betydelse för ökad livskvalitet bör riksdagen med bifall till motion 2000/01:So358 (c) yrkande 6 som sin mening tillkännage för regeringen.

23. Statistik som belyser kvinnors och mäns situation inom kulturområdet (punkt 32)

av Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 32 borde ha följande lydelse:

32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 23. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2000/01:Kr292 yrkandena 5 och 6 samt 2000/01:Kr526 yrkande 2.

Ställningstagande

Det finns många frågor som inte besvaras av kulturstatistiken. Hur stor del av de sammanlagda statliga kulturresurserna kommer kvinnorna och flickorna till del? Hur mycket får de kvinnliga kulturutövarna jämfört med de manliga? Kulturen är ett intressant område eftersom kvinnornas ställning där på vissa håll är stark. Kulturrådet bör få i uppdrag att ta fram svar på frågorna hur mycket av de medel som rådet fördelar som når ut till kvinnor respektive män i deras egenskap av passiva utövare (publik/lyssnare/tittare) respektive aktiva (professionella konstnärer och amatörer inom olika konstarter). Kulturrådet bör redovisa uppdraget i sammanhållen form och med en analys av resultaten. Ett sådant underlag är en förutsättning för att politikerna skall kunna ta ställning till behovet av eventuella åtgärder. Kulturrådet bör även få i uppdrag att inför kommande utgåvor av kulturstatistiken eftersträva könsindelad statistik på samtliga områden. Behovet av könsindelad statistik som belyser barns och ungdomars tillgång till kultur är stort. Även sådan statistik bör tas fram som underlag för beslut om var och hur samhället skall sätta in insatser av olika slag.

Vad vi här har anfört om uppdrag till Kulturrådet när det gäller könsindelad kulturstatistik på alla områden och motsvarande statistik när det gäller barns och ungdomars kultur bör riksdagen med bifall till motionerna 2000/01:Kr292 (v) yrkandena 5 och 6 samt 2001/02:Kr526 (v) yrkande 2 som sin mening tillkänna för regeringen.

24. Köns- och maktstrukturen inom kulturområdet m.m. (punkt 33)

av Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 33 borde ha följande lydelse:

33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 24. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr342 yrkandena 6 och 7.

Ställningstagande

Att människan har tillgång till kultur har betydelse för hennes möjligheter och förmåga att utnyttja sina demokratiska fri- och rättigheter, och då i första hand sin yttrandefrihet. Detta framgår också av det första kulturpolitiska målet. Med tanke på detta är det motsägelsefullt att det är kvinnorna som mest utnyttjar våra kulturinstitutioner, medan det är männen som hörs och syns mest i samhället. Är det så att kvinnorna har en så stor eftersläpning att ta igen, att bristen på jämställdhet i samhället skulle vara ännu större om inte kvinnorna med kulturen som hjälpmedel skaffat sig starkare självkänsla och bättre redskap för att göra sig hörda? Eller är det så att kvinnorna i första hand använder de kulturella färdigheterna till något annat än att vända sig utåt mot resten av samhället? Det är också fler män än kvinnor som har chefsbefattningar inom kulturlivet. Det finns visserligen många kvinnliga kulturpolitiker, men dessa har sällan särskilt mycket att säga till om i förhållande till dem som har makten över finanserna – och det är som bekant oftast män.

Mot denna bakgrund anser vi att Kulturrådet bör göra en kartläggning av kulturlivet ur ett könsmaktsperspektiv, både vad gäller dem som skapar kulturutbudet och dem som använder det. Där skall även ingå köns- och maktfördelningen inom den politiska och byråkratiska sfären. Vidare anser vi att en parlamentarisk kommitté skall tillsättas för att ta reda på vad de rådande förhållandena inom kulturen betyder för kvinnors möjligheter och förmåga att utnyttja sina demokratiska fri- och rättigheter.

Vad vi här har anfört bör riksdagen med bifall till motion 2001/02:Kr342 (v) yrkandena 6 och 7 som sin mening tillkännage för regeringen.

25. Riktade insatser för att främja kvinnors situation på kulturområdet (punkt 34)

av Ewa Larsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 34 borde ha följande lydelse:

34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 25. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2000/01:Kr701 yrkande 9 och 2001/02:Kr422 yrkande 20.

Ställningstagande

Den bristande jämställdhet som råder i samhället gör sig gällande även inom kulturen. Inte minst har kvinnliga konstnärer ofta svårare att klara sig ekonomiskt än vad manliga har på grund av en strukturell snedfördelning till förmån för manliga normer och värderingar. Genustänkandets frånvaro visar sig bl.a. i de olika kulturella beslutsfunktionerna och i inköpta verk och pris-sättningar. Riksdagen bör därför med bifall till motionerna 2000/01:Kr701 (mp) yrkande 9 och 2001/02:Kr422 (mp) yrkande 20 som sin mening tillkän-

nage för regeringen att det behövs riktade insatser för att bryta kulturområdets bristande genusansvar.

26. Ett samiskt kulturcentrum i Stockholm (punkt 36)

av Ewa Larsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 36 borde ha följande lydelse:

36. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 26. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:K378 yrkande 8.

Ställningstagande

Samernas egna analyser av den samiska kulturens förutsättningar och utvecklingsmöjligheter måste enligt min mening vara en utgångspunkt i det svensk-samiska kultursamarbetet. Stockholms sameförening, som är en av de största sameföreningarna, arbetar i dag för att etablera ett samiskt kulturcentrum i huvudstaden. Jag anser att regeringen, Stockholms stad och Stockholms län tillsammans med de berörda samiska organisationerna bör inrätta ett samiskt kulturcentrum i Stockholm. Riksdagen bör med bifall till motion 2000/01:K378 (mp) yrkande 8 som sin mening tillkännage för regeringen vad jag här har anfört.

27. Grekiskt kulturcentrum, m.m. (punkt 38)

av Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 38 borde ha följande lydelse:

38. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 27. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr347 yrkandena 2 och 4 samt avslår motion 2001/02:Kr347 yrkandena 1 och 3.

Ställningstagande

Mot bakgrund av de svårigheter som Grekiskt Kulturcentrum i Sverige har att finansiera sin verksamhet beklagar vi att Kulturrådet inte har en fastlagd linje för hur de invandrade minoriteternas kulturcentrum m.m. skall stödjas. Väl fungerande sådan verksamhet skulle kunna vara en nationell tillgång för landet och en internationell förebild för hur man överbryggar kulturella skillnader inom ramen för såväl nationell som europeisk integrationspolitik och för hur man verkar för att ett kosmopolitiskt förhållningssätt skall vinna terräng internationellt sett. Vi anser att regeringen bör låta utreda förekomsten av diskriminering av minoriteter i det svenska kulturlivet för att få fram klara kriterier och villkor gällande det statliga stödet till invandrade minoriteters kulturverksamhet. Regeringen bör lägga fram förslag för riksdagen om hur kulturlivet kan bidra till att snabbare nå invandrar- och integrationspolitiska

mål. Riksdagen bör med bifall till motion 2001/02:Kr347 (v) yrkandena 2 och 4 som sin mening tillkänna för regeringen vad vi här anför. Motionens yrkanden 1 och 3 bör avslås med hänvisning till att uppgiften att fördela medel till invandrade minoriteters kulturorganisationer åligger Kulturrådet.

28. Funktionshindrade och kulturen (punkt 39)

av Elisabeth Fleetwood, Lennart Fridén, Jan Backman och Roy Hansson (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 39 borde ha följande lydelse:

39. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 28. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2000/01:Kr235 yrkande 11 och 2001/02:Kr205 yrkande 15.

Ställningstagande

Det övergripande målet för svensk handikappolitik är delaktighet för alla på jämlika villkor. Inflytande, tillgänglighet och självbestämmande är viktiga principer. Detta innebär bl.a. att kulturen skall vara tillgänglig för funktionshindrade. Tillgängligheten har blivit mycket bättre, men det finns mycket kvar att göra. Vi anser att anpassningar för funktionshindrade skall göras i största möjliga utsträckning. Det kan t.ex. gälla tillgång till hörselslinga på biografer, tillgång till högre konstnärlig utbildning, såsom vid Konstfack, Konsthögskolan och Dramatiska institutet, tillgång till uppläst textremsa på TV för synskadade, textning av fler TV-program för hörselskadade och tillgång till läromedel i form av talböcker för föräldrar som skall hjälpa sina funktionshindrade barn med skolarbetet.

Vi anser att riksdagen med bifall till motionerna 2000/01:Kr235 (m) yrkande 11 och 2001/02:Kr205 (m) yrkande 15 som sin mening skall tillkänna för regeringen vad vi här anför om att anpassningar för funktionshindrade skall göras i största möjliga utsträckning.

Särskilda yttranden

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande särskilda yttranden. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. **Ökad upphandling inom kultursektorn m.m. (punkt 9)**

Elisabeth Fleetwood, Lennart Fridén, Jan Backman och Roy Hansson (alla m) anför:

Vi vill framhålla det rimliga i vad som anförs i motion 2001/02:Kr344 (m) om att det är viktigt att det finns ett medvetande om jävsfrågor vid fördelningen av offentliga bidrag m.m. inom kultursektorn på nationell, regional och lokal nivå. Det borde inte vara möjligt att delta i sådana politiska beslut inom kultursektorn som man på något sätt personligen eller genom medlemskap i organisation eller förening är berörd av.

2. **Ökning av stödet till amatörkulturens organisationer (punkt 22)**

Inger Davidson och Dan Kihlström (båda kd) anför:

Kulturpolitiken måste stödja och uppmuntra såväl till professionalitet och kulturellt yrkesengagemang som till amatörkultur och ideella insatser. Dessa båda nivåer är beroende av varandra och skall stödja varandra. Den nationella kulturpolitiken måste därför, som anförs i motion 2001/02:Kr414 (kd) yrkande 3, stärka den levande amatörkulturen, bl.a. dess samarbete med kulturinstitutioner. Den ideella kulturverksamhet som finns på arbetsplatser, i bostadsområden och i skolor bör uppmuntras även i framtiden.

3. **Internationellt kulturutbyte inom teatern och dansen (punkt 27)**

Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v) anför:

Vi instämmer i vad som anförs i motionerna 2001/02:Kr348 (v) yrkande 5 och 2001/02:Kr352 (v) yrkande 13 om att kulturutbyte inom teaterns och dansens område betyder mycket för förståelsen mellan människor. Ett sådant utbyte kan också påverka attityder och fördomar och stärka demokratiseringen och respekten för mänskliga rättigheter. Vi anser att det är viktigt att inom FN och EU stödja sådant internationellt utbyte.

4. Grekiskt kulturcentrum, m.m. (punkt 38)

Ana Maria Narti (fp) anför:

Jag vill påminna om att Folkpartiet liberalerna i sin budgetmotion för år 2002, 2001/02:Kr419 (fp) yrkande 34, föreslog att 4 miljoner kronor skulle anvisas under ett nytt anslag benämnt Möte mellan kulturer. Riksdagen avslög tyvärr motionsyrkandet (bet. 2001/02:KrU1).

5. Funktionshindrade och kulturen (punkt 39)

Ana Maria Narti (fp) anför:

Jag vill påminna om att Folkpartiet liberalerna i sin motion 2001/02:So618 om villkoren för de funktionshindrade begärt en plan för att under de närmaste fem åren satsa sammanlagt 5 miljarder kronor på att anpassa samhället så att det blir tillgängligt också för funktionshindrade. Ett genomförande av en sådan plan skulle betyda mycket för de funktionshindrades möjligheter att kunna delta i kulturlivet, att kunna ägna sig åt eget skapande och att kunna genomföra högskoleutbildning på det konstnärliga området.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2000

2000/01:Kr235 av Bo Lundgren m.fl. (m):

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om funktionshindrade och kulturen.

2000/01:Kr246 av Sonia Karlsson och Viola Furubjelke (s):

- Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en nationalkommitté bildas för Heliga Birgitta-jubileet.

2000/01:Kr292 av Gudrun Schyman m.fl. (v):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om obalansen i de kulturpolitiska fördelningssystemen och om utredning av ”verkningssgraden” av de medel Kulturrådet fördelar liksom av anslagspengarnas väg genom den administrativa apparaten.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppdra åt Kulturrådet att utreda hur stor andel av de medel rådet fördelar som kommer kvinnliga respektive manliga kulturkonsumenter och kulturutövare till del.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av könsindelad statistik på alla kulturområden.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av kompetensutveckling på lokal och regional nivå samt erfarenhetsutbyte mellan nivåerna.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att bevaka utvecklingen när det gäller kultursponsring samt att värna yttrandefriheten i det konstnärliga skapandet.

2000/01:Kr293 av Charlotta L Bjälkebring m.fl. (v):

1. Riksdagen begär att regeringen tillsätter en utredning i syfte att skapa en tydlig struktur och ett samlat ansvar för det folkliga kulturutövandet; folk-, amatör- och världskultur.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kulturföreningarnas och de fria gruppernas behov av planering och framförhållning.

2000/01:Kr295 av Elizabeth Nyström och Ola Karlsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökad konkurrens i fördelningen av bidrag till kulturlivet.

2000/01:Kr296 av Jan Backman och Lennart Fridén (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öka statens upphandling inom kulturområdet.

2000/01:Kr297 av Kristina Zakrisson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om regionalpolitiska hänsyn vid fördelning av statliga kulturanslag.

2000/01:Kr298 av Peter Pedersen (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om en statlig medfinansiering för att förverkliga ett kulturcentrum i Boåsberget, Karlskoga.

2000/01:Kr301 av Lena Ek och Birgitta Sellén (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om inrättandet av en nationalkommitté för firandet av den Heliga Birgitta-jubileet 2003.

2000/01:Kr302 av Torgny Danielsson och Jarl Lander (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett kulturellt utvecklingscentrum i västra Värmland.

2000/01:Kr344 av Peter Pedersen m.fl. (v):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att den bör utreda möjligheterna att inrätta länskonstnärsuppdrag för litteratur i enlighet med vad som anförs i motionen.

2000/01:Kr345 av Inger Davidson m.fl. (kd):

19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bidragen till internationellt kulturutbyte och samarbete.

2000/01:Kr346 av Lennart Kollmats och Kenth Skårvik (fp):

27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett program för hur kultur kan användas i exportsyfte.

2000/01:Kr513 av Rigmor Stenmark och Margareta Andersson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att utreda förutsättningar för en statlig kulturhusfond för kvinnor.

2000/01:Kr526 av Charlotta L Bjälkebring (v):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av könsindelad statistik på området barns och ungdomars tillgång till kultur.

2000/01:Kr701 av Matz Hammarström m.fl. (mp):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att det behövs riktade insatser för att bryta kulturområdets bristande genusansvar.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att överväga om ytterligare medel kan komma att behöva fördelas för att uppmuntra och stärka det internationella kulturutbytet.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att de nordiska ländernas kulturella relationer behöver förbättras.
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att Svenska institutets ställning stärks vid kulturella utländska arrangemang där svenska politiker och näringsliv medverkar.
33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att amatörkulturernas ställning gentemot studieförbund behöver stärkas och att deras organisationer ges ett utifrån verksamheten rimligt stöd.

2000/01:K331 av Åke Sandström m.fl. (c, fp, kd, m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att på ett allsidigt sätt uppmärksamma och fira 200 år av fred i samverkan mellan lokala, regionala och nationella parter.

2000/01:K378 av Matz Hammarström m.fl. (mp):

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om inrättande av ett samiskt kulturcentrum i Stockholm.

2000/01:Ju724 av Tasso Stafilidis m.fl. (v, fp, mp, s, c):

23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kulturaktiviteter för att påverka attityder och fördomar mot HBT-personer.

2000/01:So358 av Lennart Daléus m.fl. (c):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kulturens betydelse för ökad livskvalitet.

2000/01:N268 av Yvonne Ångström m.fl. (fp):

22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kultur- och fritidsverksamhetens betydelse för landsbygdens utveckling.

2000/01:N325 av Runar Patriksson (fp):

25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en bra kultur- och fritidspolitik på landsbygden.

2000/01:N383 av Matz Hammarström m.fl. (mp):

29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om periodiseringen av Statens kulturråds bidragstilldelning.

Motioner från allmänna motionstiden 2001

2001/02:Kr205 av Bo Lundgren m.fl. (m):

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om funktionshindre och kulturen.

2001/02:Kr215 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att oftare använda upphandling inom kultursektorn.

2001/02:Kr229 av Lennart Fridén (m)

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ett offentligt monument över den svenske soldaten i fredens och frihetens tjänst måste uppföras.

2001/02:Kr261 av Carl Erik Hedlund (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om möjligheten för den enskilde medborgaren att påverka kulturanslagen.

2001/02:Kr262 av Anita Johansson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Svensk-isländska samarbetsfonden.

2001/02:Kr275 av Jan-Evert Rådström m.fl. (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inom Nordiska rådet driva frågan om att Torsby Finnkulturcentrum bör bli ett samnordiskt projekt.

2001/02:Kr299 av Jan Backman (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att statliga bidrag bör åtföljas av villkor om laglydighet.

2001/02:Kr303 av Carina Hägg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett internationellt romskt forskningsinstitut.

2001/02:Kr309 av Peter Pedersen m.fl. (v):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att den bör överväga möjligheterna att tillskapa en konsulenttjänst inom tidskriftsområdet.

2001/02:Kr324 av Kerstin Kristiansson Karlstedt och Susanne Eberstein (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kultur som tillväxtfaktor.

2001/02:Kr342 av Gudrun Schyman m.fl. (v):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att nätet av kulturkonsulenter på sikt bör byggas ut och vidareutvecklas i hela landet i enlighet med vad som anförs i motionen.
6. Riksdagen begär att regeringen uppdrar åt Kulturrådet att kartlägga kulturlivet ur ett könsmaktsperspektiv i enlighet med vad som anförs i motionen.
7. Riksdagen begär att regeringen uppdrar åt en parlamentariskt tillsatt kommitté att utreda vad den rådande köns- och maktstrukturen inom kultursektorn betyder för kvinnornas möjligheter att utnyttja sina demokratiska fri- och rättigheter i enlighet med vad som anförs i motionen.

2001/02:Kr344 av Jan Backman (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av tydligare jävsregler inom kultursektorn.

2001/02:Kr346 av Marianne Andersson m.fl. (c, m, v, kd, fp, mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att se över hur kapitalbehovet till Svensk-isländska samarbetsfonden skall tillgodoses för att kultursamarbetet skall kunna fortgå.

2001/02:Kr347 av Tasso Stafilidis (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att undersöka möjligheterna för en permanent ekonomisk lösning som säkrar Grekiskt kulturcentrums existens och basverksamhet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda förekomsten av diskriminering i det svenska kulturlivet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tillsätta en utredning som skall ta fram klara kriterier och villkor gällande det statliga stödet till invandrade minoriteters kulturinstitutioner.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förslag på hur kulturlivet kan bidra till att snabbare nå invandrar- och integrationspolitiska mål.

2001/02:Kr348 av Tasso Stafilidis och Charlotta L Bjälkebring (v):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att i arbetet inom EU och FN främja det internationella kulturutbytet.

2001/02:Kr352 av Tasso Stafilidis m.fl. (v):

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att i arbetet inom EU och FN främja det internationella kulturutbytet av dans.

2001/02:Kr389 av Tomas Eneroth och Carina Adolfsson Elgestam (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att medverka till att utreda förutsättningarna för ett nationellt kultur- och kunskapscentrum kring Carl von Linnés gärning.

2001/02:Kr414 av Dan Kihlström m.fl. (kd):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om resurser till amatörkulturen.

2001/02:Kr416 av Inger Davidson m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om etiska riktlinjer för kultursponsring.

2001/02:Kr418 av Inger Davidson m.fl. (kd):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bidragen till internationellt kulturutbyte och samarbete.

2001/02:Kr419 av Ana Maria Narti m.fl. (fp):

26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett program för hur kultur kan användas i exportsyfte.

2001/02:Kr422 av Matz Hammarström m.fl. (mp):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att även enskilda projekt skall vara bidragsberättigade inom Statens kulturråds anslogsområde.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att Svenska institutets ställning bör stärkas vid stora kulturella utländska arrangemang.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att det behövs riktade insatser för att bryta kulturområdets bristande genusansvar.
56. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör klargöra ansvaret för amatörkulturen med syfte att stärka amatörkulturens ställning.
57. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att stödet till amatörkulturens organisationer behöver anpassas till pågående utveckling.

67. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om hur stor del av kulturinstitutionernas verksamhet som får sponsras.

2001/02:L371 av Tasso Stafilidis m.fl. (v, s, c, fp, mp):

40. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att verka för att prioritera statliga kulturanslag till de kulturaktiviteter som syftar till att påverka attityder till och motverka fördomar mot HBT-personer.

2001/02:N262 av Yvonne Ångström m.fl. (fp):

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kultur och fritidsaktiviteter på landsbygden.